

Biblicum

– tidskrift för biblisk tro och forskning

Nr 1 2021 Årg. 85

- Vad kan vi lära oss av Paulus? • Millennialistiska missförstånd
- Plus och minus i Guds rike • Den världsvida syndaflo den

INNEHÅLL

Redaktionellt	1
Vad kan vi lära oss av Paulus? SE	3
Oro för framtiden – hur ska det gå? Stefan Sjöqvist	9
Plus och minus i Guds rike. Ola Österbacka	15
Tiga eller tillrättavisa? Tim Buelow	21
Millennialistiska missförstånd. Lars Borgström	25
Om rätt gudsdyrkan (Mark 7:5–16). Egil Edvardsen	30
Ett nytt hjärta enligt Hesekiel 36. Stefan Sjöqvist	34
<i>Utblick över samtiden</i>	37
<i>Litteratur</i>	42

BIBLICUM – tidskrift för biblisk tro och forskning

Ansvarig utgivare: Ingvar Adriansson

Redaktör: Seth Erlandsson

Redaktion är Stiftelsens styrelse: Egil Edvardsen (ordf, Ålgård), Seth Erlandsson (vice ordf), Västerås, Ingvar Adriansson (verks.ledare, Värnamo), Thomas Erlandsson (kassaförvaltare, Svärtinge), Tor Jakob Welde (Nesttun) och Ola Österbacka (sekreterare), samt för layout mm Kjell Petter Bakken.

Tidskriften utkommer med fyra nummer per år.

Prenumerationspris: 250 svenska kr (stud. 150 kr)

Prenumeranter i Norge: 290 norska kr (stud. 200 NOK)

Prenumeranter i Danmark: 270 danska kr (stud. 190 DKK)

Prenumeranter i Finland och övriga Europa: 36 Euro (stud. 25 EUR)

Våra porto- och emballagekostnader för fyra nummer (som är inkluderat i pren. priset) är inom Sverige 60 kr och utanför Sverige 110 kr.

Prenumerationer och gåvor betalas enligt något av följande alternativ:

Inom Sverige:

Bankgiro 251-4701

Swish 123 626 9633

Handelsbanken, clearing: 6806, kontonummer: 305 320 718

Utanför Sverige används eurobetalning:

IBAN: SE34 6000 0000 0003 0532 0718, BIC/SWIFT: HANDSESS

Redaktionens adress:

Seth Erlandsson, Vitmåragatan 9 B, SE-722 26 Västerås

E-post: seth.erlandsson@biblicum.se

Tidskriftens expedition:

Biblicum, Hantverkaregatan 8 B, SE-341 36 Ljungby

Webbplats: www.biblicum.se; webbutik: forlag.biblicum.se

Beställningar även per e-post: biblicum@biblicum.se

Verksamhetsledare: Ingvar Adriansson, tfn +46 70 393 8127

Förlagssekreterare; Elaine Svensson; förlagsassistenter: Eivor och Kerstin Waljö

Personliga e-postadresser (även styrelsen): fornamn.efternamn@biblicum.se

BIBLICUM

tidsskrift för biblisk tro och forskning

1/2021

REDAKTIONELLT

Varmt välkomna till en ny årgång av tidskriften som vi hoppas ni ska finna innehållsrik och givande. Flera av artiklarna anknyter till den oro många i dag känner när så mycket vittnar om vår tillvaros bräcklighet: omstörtande verksamhet, grov gängkriminalitet, naturkatastrofer och inte minst en härjande pandemi som pågått längre än många kunnat tänka sig. Saker som vi planerat göra har fått ställas in och döden har kommit oss nära. Har vi någon framtid och har den här världen någon framtid? Vad säger Gud i sitt ord?

Bibeln ger klara besked, men tyvärr har dessa ofta fördunklats eller lämnats helt obeaktade. Avkristningen har gått oerhört fort. Även kyrkor och samfund har kommit på glid. I denna situation har *Biblicum* en viktig uppgift: att lyfta fram biblisk kristendom, inte mänskliga spekulationer utan vad Bibeln lär om tro och otro, om Gud och hans eviga rike, om framtiden, om liv och död, om Frälsaren, om den enda räddningen. I detta nummer uppmärksammas vilka allvarliga följder det får när Skaparen och den gudomliga skapelseordningen förnekas.

Ett liv utan Gud, i strid med Guds ord och skapelseordning, blir mer och mer självklart i land efter land. Olika teorier och spekulationer som tar sin utgångspunkt i att Gud inte finns sköljer över oss dagligen. Just när detta skrivs proklamerar i massmedia ytterligare en teori som klarar i öronen: ”Svenska och danska forskare lanserar *en helt ny teori för hur jorden bildades*, antagligen mycket snabbare än man tidigare trott.” Det tog ”bara fem miljoner år” och den bildades av mängder av millimeterstora stenar, ”dock inte den jord som vi känner till i dag, för ännu fanns inte månen”, får vi veta. (Enligt Naturhistoriska riksmuseet växte världen fram för cirka 4 550 miljoner år sedan!)

Fastän skapelsen förutsätter en ofattbart genial Skapares underverk, utgår en stor mängd ”visa” ändå ifrån att skapelsen skapat sig själv. Människan försöker i sitt oförstånd och övermod behärska Gud som därmed förvanskas till en mänsklig produkt. Tiden (*Chronos*) görs till ”världens

grundare” och Evolutionen eller Naturen till en sorts gud. ”Se, vad Naturen har åstadkommit, se vad Evolutionen så förunderligt har skapat.” ”Man har bytt ut Guds sanning mot lögnen och dyrkar och tjänar det skapade i stället för Skaparen” (Rom 1:25). Med tillräcklig lång tid kan världen med dess mångfald av liv ha utvecklats, menar man.

Jesaja kommenterar flera gånger det dåraktiga i att det skapade vill jämställa sig med Gud och t o m veta bättre än Gud. ”Hur bakvända är ni inte! Ska leret anses lika med krukmakaren? Ska verket säga om sin mästare: ’Han har inte gjort mig?’ Eller ska det formade säga om honom som har format det: ’Han förmår ingenting?’” (Jes 29:16). ”Ska sågen förhäva sig över honom som använder den? Som om kappen kunde svinga honom som lyfter den, eller staven lyfta honom som inte är av trä!” (Jes 10:15).

Liksom skapelsens många vittnesbörd om en vis och mäktig Skapare ignoreras, så vill man inte heller acceptera att människornas ondska ledde till en global och årslång syndaflod. Hur ska man då förklara att vi hittar miljardtals döda varelser över hela jorden, begravda i berglager avsatta genom vatten, precis vad vi borde hitta om den globala katastrof som förstörde jorden under Noas dagar verkligen har ägt rum? Precis som Guds undergärningar under sex skapelsedagar ersätts av en flera miljarder år lång utvecklingskedja av liv från en första bakteriell självalstring fram tills det slutligen blev en människa, så förnekas och ersätts de tydliga följderna av en årslång syndaflod av långsamma geologiska processer under miljarder år. Läs mera om den värsta naturkatastrofen historien i Utblick över samtiden.

Få verkar ha insett vilken effekt darwinismen och den sekulära geologin haft för dagens avkristning: ingen framtid, hopplöshet inför döden. Om man tror att Gud inte på en enda dag kunde skapa Adam av jord utan i stället tror att människan utvecklades fram under miljontals år, varför skulle man då tro att Gud på en enda dag, den yttersta dagen, ska uppväcka alla kroppar som sedan länge förmultnat och blivit jord igen? Förnekas Skaparen, så kan inte Jesus vara Guds Son och vi har ingen Frälsare. Då ljuger Jesus när han säger: ”Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva om han än dör” (Joh 11:25).

Vilken framtid har då enligt Bibeln den som tror på Jesus och hans frälsningsgärning? Evtigt liv. ”Han drabbas inte av domen utan har gått över från döden till livet” (Joh 5:24). Hans själ fortsätter att leva i gemenskap med Kristus. Om den kroppsliga döden kommer före Kristi återkomst på den yttersta dagen kommer den förmultnade kroppen att uppväckas och förvandlas så att den blir lik Kristi härlighetskropp. Då kommer kropp och själ att återförenas och skina som himlavalvets ljus i Guds härlighetsrike (Dan 12:2–3).

Red.

Vad kan vi lära oss av Paulus?

Det finns mycket som vi kan lära oss av Paulus. I den här artikeln ska jag begränsa mig till en sak. När Paulus befinner sig i Korint på sin tredje missionsresa skriver han, sannolikt under vintern 56–57 e Kr, ett utförligt lärobrev, Romarbrevet, till församlingen i Rom. Han hade längtat efter att få träffa de kristna i Rom och *styrka dem med evangeliet om Guds Son*. Huvudärendet med brevet är att sprida *evangeliet om Guds Son och den överflödande nåden*, för han skäms inte för evangeliet. ”Det är en Guds kraft till frälsning” (1:16).

Men det är värt att notera: Vad är det som Paulus *allra först* skriver till dem, innan han kommer in på ”den överflödande nåden och rättfärdighetens gåva” (5:17)? Efter en inledande hälsning och en förklaring varför han ännu inte kunnat förverkliga sin längtan att personligen komma till dem, behandlar han utförligt *bakgrunden* till varför människors frälsning genom Jesus Kristus är så viktig, nämligen *vad som har hänt med Guds skapelse och människorna* (1:18–3:20). Har inte människor det klart för sig, blir frälsningen obegriplig och upplevs som helt onödig.

Man skulle kunna likna frälsningen genom Jesus Kristus vid en frälsarkrans till drunknande. Alla förstår att kastar man en frälsarkrans till en person ute på en uppfriskande promenad eller en skön simtur, uppskattas det inte utan väcker tvärtom bara löje eller ilska. ”Vad gör du? Är du inte riktigt klok? Jag behöver inte frälsas.” Den som inte inser att han är i livsfara uppskattar inte att en frälsarkrans kastas till honom.

Bakgrunden

Pga avfallet från Gud lever vi i en värld som är full av ”ogudaktighet och orättfärdighet” och där sanningen undertrycks (1:18). Vilken sanning? Här i första hand sanningen om Skaparen och att människor dyrkar det skapade i stället för Skaparen. ”Ända från världens skapelse” framgår det tydligt hur stor, vis och mäktig Gud är, för vi människor kan iakta ”de verk som han har skapat” och se hur genialt de är skapade. Om vi då

inte drar slutsatsen att *skapelsen förutsätter en Skapare som har "evig makt och gudomlig natur"*, då är vi "utan ursäkt" (1:20).

I stället för att prisa och tacka Gud för hans underbara skapelse (jämför Davids ord: "*himlavalvet förkunnar hans händers verk*", Ps 19:2), har vi drabbats av falska föreställningar, mörker och oförståndiga hjärtan (1:21). Denna andliga blindhet är en följd av Adams och Evas syndafall, då Guds ord och vishet byttes ut mot Satans falska vishet (1 Mos 3:4–7). Paulus skriver: "De påstod att de var visa, men de blev dårar och bytte ut den odödlige Gudens härlighet mot bilder av dödliga människor, av fåglar, fyrfotadjur och kräldjur" (1:22–23). "*De bytte ut Guds sanning mot lögnen och dyrkade och tjänade det skapade i stället för Skaparen*" (1:25).

Denna andliga blindhet fanns alltjämt på Paulus tid och finns också i vår tid, kanske i ännu högre grad. Paulus ord i 1:25 är en träffande beskrivning av den undervisning som dominerar i de flesta skolor i vår tid: att skapelsen har skapat sig själv med hjälp av en slumpmässig evolution. Naturalismens tomma filosofi har så förblindat annars intelligenta och kunniga forskare att de inte längre kan se hur skapelsen förutsätter en oändligt stor och mäktigt Skapare. Med andra ord: *Man dyrkar och tjänar det skapade i stället för Skaparen.*

Därmed finns inte heller någon Skapares vist inrättad skapelseordning att rätta sig efter, utan människan anser sig fri att själv bestämma vilken skapelseordning som är att föredra. Det händer som ormen sa till kvinnan: "*Ni blir som Gud* med kunskap om gott och ont" (1 Mos 3:5), dvs ni behöver inte rätta er efter Gud. Ni blir visa att själva avgöra vad som är gott och ont. Varför ska ni underordna er en Gud när ni själva kan avgöra vad som är rätt och hur ni ska leva?

När det gäller *skapade* ting (t ex motorer, köksredskap, elektronik) är man klar över att det är nödvändigt att följa *konstruktörens manual* för att de ska fungera. Men nu får vi lära oss att skapelsen inte har någon gudomlig konstruktör, fastän den vittnar om att den är oändligt mycket sinnrikare än någon maskin! Därför menar man sig inte ha någon anledning att underordna sig en gudomlig skapelseordning. Bibeln underkänns som Guds undervisning och förklaras vara förlegad. "Man och kvinna" (hebr. *zakár* och *n'qevá*, ordagrant "mankön och kvinnkön") ses bara som en evolutionsprodukt, inte som en Guds goda skapelse (jfr 1 Mos 1:27). Hur vi som män och kvinnor ska leva och förvalta Guds skapelse, det avgör alltså ingen allvis Skapares manual. Människor får skapa sina egna manualer efter tycke och smak. Stat efter stat beslutar i

vår tid t ex att det är förlegat med bara två kön, likaså att det är förlegat att bara en man och en kvinna kan ingå äktenskap, ”bli ett kött” (1 Mos 2:24). Det behövs normkritik. Heterosexualitet får inte vara norm.

Vad händer då när man struntar i konstruktörens manual? Ja, vad händer när det är fråga om t ex en bil eller olika maskiner? De går snart sönder, fungerar dåligt eller inte alls. Vad händer när människan struntar i sin Skapare och hans manual? Också hon fungerar dåligt. I en lång lista anger Paulus katastrofala följder (1:26–31): *förnedrande lidelser, onaturligt könsumgänge både bland män och kvinnor, ett ovärdigt sinne-lag, all slags orättfärdighet, ondskas, girighet och elakhet, avund, mordlust, stridslust, svek och illvilja, skvaller, förtal, hat mot Gud, våld, obydnad mot föräldrar, trolöshet, kärlekslöshet och hjärtlöshet*. Med andra ord: exakt det som massmedia berättar om dagligen. Sambandet mellan en förnekelse av Skaparen och att man inte bryr sig om hans skapelseordning är helt uppenbart.

Guds rättvisa dom

Förnekelsen av Skaparen och hans skapelseordning är ett allvarligt trots mot Gud. ”De känner mycket väl till Guds rättvisa dom, att de som handlar så förtjänar döden. Ändå gör de sådant, och de samtycker dessutom till att andra gör det” (1:32). Precis som skapelsen har en första dag kommer det en sista dag, domedagen. Att den inte har kommit än beror på ”Guds rika godhet, mildhet och tålmod”. Han vill ingen syndares död. ”Guds godhet vill föra dig till omvändelse” (2:4). ”Gud vår Frälsare vill att alla människor ska bli frälsta och komma till insikt om sanningen” (1 Tim 2:4). Men människors hjärtan är hårda och envisa (2:5). ”Alla har avfallit, alla är fördärvade” (3:12). Syndafallet har drabbat och smittat ner alla. ”De har ingen gudsfruktan för ögonen” (3:18).

Men det finns en räddning från Gud. Jesus sa: ”Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv. *Han drabbas inte av domen* utan har gått över från döden till livet” (Joh 5:24). Redan David profeterade, 1000 år före Jesu födelse: ”Hos Herren GUD finns en utväg från döden” (Ps 68:21).

Det glada budskapet

Enda räddningen undan Guds rättvisa vredesdom är Kristus som ställföreträdande tagit vredesdomen på sig och erbjuder alla syndare sin rättfärdighet, helt oförtjänt som en fri gåva. ”Alla har syndat och saknar

härligheten från Gud, och *de förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd, därför att de är friköpta av Kristus Jesus*” (3:23–24). ”Den som utan gärningar tror på honom som förklarar den ogudaktige rättfärdig, han får sin tro tillräknad som rättfärdighet” (4:5). ”När vi nu har förklarats rättfärdiga av tro, har vi *frid med Gud* genom vår Herre Jesus Kristus” (5:1). ”Liksom en endas fall (Adams) ledde till *en fördömsedom för alla människor*, så har också en endas rättfärdiga gärning (den andre Adams) lett till *en frikännande dom för alla människor*, en som är livgivande” (5:18). ”Så finns nu ingen fördömselse för dem som är i Kristus Jesus” (8:1). Till galaterna skriver Paulus: ”Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus. Alla ni som blivit döpta till Kristus har blivit iklädda Kristus” (Gal 3:26–27).

Behöver vi en frikännande dom?

Förnekar vi att Gud har skapat världen, då finns ju enligt vår mening ingen Skapare som vi har förbrutit oss emot. Så vad ska vi då ha en Frälsare till som har försonat synder som vi inte har begått? Varför skulle vi behöva försonas med någon som inte finns? Varför skulle Kristus vara vår enda räddning och hans rättfärdighet en gåva att glädjas åt? Kristus som vår Frälsare blir helt irrelevant, lika tokigt som få en frälsarkrans kastad till sig när man inte alls håller på att drunkna. Visst finns det mycket nöd och elände i världen, men då är det upp till oss människor att försöka frälsa världen.

Det får alltså stora konsekvenser om Gud bortförklaras som världens Skapare och Herre. Det glada budskapet om världens Frälsare blir irrelevant. Därför lyfter Paulus allra först fram Bibelns skapelselära och syndafallets konsekvenser innan han predikar evangeliet om Kristus och hans frälsningsgärning. Ytterligare ett exempel på det: När Paulus var i Aten och såg grekernas många gudabilder och tempel började han sitt tal till dem med sanningen om Skaparen och vår värld, även om atenarna främst ville ”lyssna till det som var senaste nytt” (Apg 17:21ff): ”*Gud är den som har skapat världen och allt som finns i den. Han som är Herre över himmel och jord bor inte i tempel gjorda av människohand. Han låter sig inte heller betjäna av människohänder som om han behöver något, han som åt alla ger liv och anda och allt. Av en enda människa har han skapat alla människor och folk till att bo över hela jorden*” (Apg 17:24–26). Därefter kommer han in på domedagen och frälsningen genom Jesus Kristus: ”Han har bestämt en dag då han ska döma världen

med rättfärdighet genom en man som han har utsett, och *han har erbjudit tron åt alla genom att uppväcka honom från de döda*” (Apg 17:31).

När bibliska sanningar om Guds undergärningar förkunnas (det må gälla både skapelsens under och frälsningens under) möter detta både tro och otro. ”När de hörde Paulus tala om uppståndelse från de döda började några håna honom, men andra sade: ”Vi vill höra dig tala om detta igen” (Apg 17:32). När Paulus senare var fånge i Rom förklarade han för de ledande bland judarna varför han blivit fångslad och han vittnade från morgon till kväll ”om Guds rike och försökte övertyga dem om Jesus utifrån både Mose lag och profeterna. Vissa lät sig övertygas av hans ord, men andra ville inte tro” (Apg 28:23–24).

Hån och förakt

Paulus fick möta mycket hån, förföljelse och förakt. Det hade Herren förutsagt. När Paulus fick sin kallelse av Jesus på sin väg till Damaskus – vid den tiden själv en förföljare av de kristna – sa Herren i en syn till Ananias: ”Jag ska själv visa hur mycket han måste lida för mitt namns skull” (Apg 9:16). Till församlingen i Korint skrev Paulus senare: ”Vi är ständigt trängda men inte instängda, rådvilla men inte rådlösa, förföljda men inte övergivna, nerslagna men inte utslagna” (2 Kor 4:9). Luther skriver som kommentar: ”Det svaga ordet är starkare än djävulen och helvetets portar. Fienderna ska nog gå till angrepp mot vår fästning. Men de ska möte ett motstånd som pressar fram svetten på deras pannor. De har ingen framgång, för de har att göra med en klippa som de ingenting förmår emot. *Låt oss därför bära vår del av lidandet.*” I Kolosserbrevet skriver Paulus: ”*Nu gläder jag mig mitt i mina lidanden för er, och det som fattas av Kristuslidanden uppfyller jag i mitt liv för hans kropp, som är församlingen*” (Kol 1:24). Redan i sin bergspredikan hade Jesus sagt: ”Saliga är ni när människor *hånar och förföljer er och ljuger och säger allt möjligt ont om er för min skull. Gläd er och jubla, för er lön är stor i himlen. På samma sätt förföljde man profeterna före er*” (Matt 5:11–12).

Hån och förakt möter kristna än i dag, också skolelever som reagerar när Jesus och Bibelns ord förvrängs eller när biblisk skapelsetro förlöjligas och evolutionstro upphöjs som den självklara sanningen. Också Jesus, Guds Son, hånades. När han hängde på korset oss till godo står det: ”De som gick förbi hånade honom och skakade på huvudet och sa: ’Du som river ner templet och bygger upp det på tre dagar, fräls dig själv om du är Guds Son och kom ner från korset!’ På samma sätt förlöjlige

även översteprästerna och de skriftlärda och de äldste honom och sa: 'Andra har han frälst, sig själv kan han inte frälsa'" (Matt 27:39–42).

När det gäller biblisk skapelsetro och vad som är gott och vad som är ont så har hån och förakt snarast ökat än minskat. Om någon i ett klassrum ifrågasätter Darwins utvecklingslära och likt Paulus hävdar att Gud skapat världen genom undergärningar, blir han eller hon utskrattad och hånad. Likaså om någon inte kan stämma in i den nedmontering av Guds skapelseordning som alltmer sker i vår tid, t ex när man försvarar sådant som Paulus kallar för "förnedrande lidelser" och "onaturligt". Vem kan i dag upprepa Paulus lista på följder av vårt trots mot Skaparen (Rom 1:26–31) utan att bli hånad och kallad för homofob?

Har det länge varit vanligt att man ganska allmänt förnekar att skapelsen har en mäktig Skapare? Nej. För judendom, kristendom och islam har det varit en självklar sanning att världshistorien är linjär, dvs att den börjar med en första dag då världen blir till genom den Eviges undergärningar, likaså en sista dag, domedagen, då alla ställs till svars inför Skaparen. Men asiatisk filosofi har länge företrätt en annan syn, nämligen att världshistorien i stället är cirkulär. Den utgörs av ett oändligt kretslopp, utan början och utan slut. Den enda frälsningen är att genom egna tankar och gärningar bli fri från alla band till kretsloppet. Någon frälsning genom en Frälsares ställföreträdande strafflidande och laguppfyllelse finns inte, varken i judendom och islam eller i asiatisk filosofi (hinduism, buddhism, shintoism m fl ismer).

Det kanske största hindret för evangeliet om Jesus Kristus och frälsningen genom honom är det stora genomslag som evolutionsläran fått inom universitet och skolor. Tron på evolutionismen uppfattas av många som en självklar vetenskaplig sanning. Det verkar som om många kyrkor inte förstått vilket stort hinder evolutionsläran är för kristen tro. Som vi sett ovan av Paulus exempel blir Kristus och frälsningen helt obegriplig och onödig om Skaparen avfärdas, syndafallets allvarliga konsekvenser avvisas och s k normkritik förpassar Guds skapelseordning till sådant som inte kan accepteras i vår tid.

En bok som jag tror är till stor hjälp för skolungdom, särskilt elever på gymnasiet och högstadiet, när de hånas och förlöjligas för sin kristna tro, är Johnny Bergmans senaste bok *Varför tror inte alla på Darwin?* (Timoteus förlag 2020, 191 sidor, endast 95 kr. Kan beställas från Biblicums förlag).

SE

Oro för framtiden – hur ska det gå?

Av Stefan Sjöqvist

Vi lever här och nu. Men det som var *nu* för några ögonblick sedan blir ett *då*. Inget att oro sig för. Det har redan hänt. Det är historia. Vi vet hur det gick. Men det som ännu inte har hänt, det kan vi inte kontrollera.

Många människor är oroliga för framtiden

Det kan handla om att koldioxidhalten i världen ökar, hur ska det gå? Kommer det att bli naturkatastrofer? Översvämningar, torka, en ny istid? Kina som är en kommunistisk diktatur köper upp företag runt om i världen, hur går det om ett av världens mäktigaste länder tar över? Muslimer väller in i Europa, hur kommer det att gå om islam börjar ta över i samhälle och stat? Får vi sharia i Sverige? Hur blir det med Corona eller covid-19. Tänk om inte vaccinet hjälper? Tänk om viruset förändras? Tänk om det kommer något nytt ännu farligare virus?

Vad händer när Människosonen kommer tillbaka, inte i sin förnedring utan i sin härlighet? *Är vi oroliga inför mötet med kungarnas kung och herrarna herre?* Och är vi oroliga och osäkra inför vad som kommer att hända *innan* han kommer tillbaka?

Det finns en stor skillnad mellan människors aktiviteter och planer och Guds plan. I våra liv och i det som människor sysslar med kan det råda osäkerhet, i den mån vi tror att vi styr över saker och ting som vi kanske egentligen inte styr över. Men när det gäller den gudomliga planen för tiden före Jesus återkomst och själva ankomstdagen så har Gud inte lämnat oss med ett blankt pappersblad.

Framtiden och den sista stora Dagen

Vi har för framtiden och den sista stora Dagen fått skriftliga redogörelser i Bibeln så att vi inte ska vara osäkra om vad som ska hända. Jag ska strax citera en sådan. Men då kanske någon säger: ”Jag är inte osäker på

Gud, jag är osäker på mig, på min förberedelse, på hur Gud ska se på mig, om jag verkligen kommer att vara värd att tas med, att räknas in, att upptas som en av Guds heliga. Hur ska jag kunna vara tillräckligt perfekt innan Jesus kommer tillbaka, så att han inte skäms för mig?”

När Paul Gerhardt i sin psalm ”Hur skall jag dig välkomna?” ställer frågan ”Hur skall jag möta dig?”, är det ingen orolig och ångestfylld fråga. Han är inte osäker när det gäller Jesu nåd och kärlek till honom. Han längtar efter Jesus, för han vet vem Jesus är och vad han gjort för alla människor. Han vet att Jesus är ett med Fadern, den som redan David lovprisade med orden: ”Han handlar inte med oss efter våra synder och lönar oss inte efter våra missgärningar. Så hög som himlen är över jorden, så väldig är hans nåd över dem som vördar honom. Så långt som öster är från väster, så långt avlägsnar han våra synder från oss” (Ps 103:10–12). Därför sjunger han i sin psalm: ”Min skuld mig ej förskräcker, fast den är mycket stor. Din kärlek övertäcker den synd som i mig bor. Du kommer och mig giver din frälsning, full och hel. Det rike som förbliver skall bli min arvedel.”

Att rätt förbereda sig inför Kristi ankomst handlar inte om en strävan efter egen rättfärdighet och en oro huruvida den egna rättfärdigheten ska räcka. Det handlar i stället om att se på Jesus och hans rättfärdighet, att vända blicken bort från sig själv, bort från den egna kampen eller bristen på kamp.

Klara besked om vad som ska ske

Oro i allmänhet handlar om ovisshet, därför att man inte vet hur framtiden blir. Men när det gäller Jesu ankomst i härlighet och tiden närmast dessförinnan finns ingen osäkerhet, därför att Gud som vet allt har talat om vad som ska ske. Jesus ger klara besked:

”Tecken ska visa sig i solen och månen och stjärnorna, och på jorden ska folken gripas av ångest och stå rädlösa vid havets och vågornas dån. Människor ska tappa andan av skräck i väntan på det som ska drabba världen, för himlens makter ska skakas. Då ska man se Människosonen komma i ett moln med stor makt och härlighet. Men när det här börjar hända, så räta på er och lyft era huvuden, för er befrielse närmar sig.” Han gav dem också en liknelse: ”Se på fikonsträdet och alla andra träd. När ni ser att de knoppas, förstår ni av er själva att sommaren redan är nära. På samma sätt vet ni, när ni ser detta hända, att Guds rike är nära. Jag säger er sanningen:

Det här släktet ska inte förgå förrän allt detta sker. Himmel och jord ska förgå, men mina ord ska aldrig förgå. Men akta er för att tynga era hjärtan med festande, rus och livets bekymmer så att den dagen plötsligt drabbar er som en snara, för den ska drabba alla som bor över hela jorden. Var ständigt vakna och be om kraft att undfly allt som ska ske och kunna bestå inför Människosonen” (Luk 21:25–36).

När det gäller de tecken som förebådar Kristi ankomst i härlighet är det svårt att avgöra om dessa händelser sker under historiens gång eller samma dag eller samma ögonblick han kommer. Men före texten ovan talar Jesus om hur människor kommer att vilseledas av falska messiasgestalter, hur det blir rykten om krig och uppror, hur folk ska resa sig mot folk och rike mot rike. Det ska bli jordbävningar, svält och pest, och det blir förföljelse av de kristna. Han förutsäger också Jerusalems förstörelse som ägde rum redan 40 år efter hans död och uppståndelse (70 e Kr). Jesus talar alltså både om saker och ting som några av apostlarna själva fick bevittna under sin livstid och sådant som händer längre fram i tiden.

Borde vi inte bli oroliga om tecken ska visa sig i solen, månen och stjärnorna, att människor ska stå rädlösa vid havets och vågornas dån och himlens makter skakas? Borde du det? Svaret är: *Det beror på vem du är.* Texten skiljer mellan två grupper. Den talar om folken, om människorna, och den talar om ”ni”, ni lärjungar, ni som hör Jesus till. Det finns de som då kommer att gripas av ångest och stå rädlösa. Det finns de som ger upp andan av skräck när de ser dessa saker. Men det är inte de som Jesus benämner som ”ni”. Det är de som Jesus benämner människorna eller folken.

Varför blir de skräckslagna? Därför att de inte vet varför allt detta händer, därför att det händer saker som de inte kan stoppa, som de inte kan styra över, som de inte kan förutse. De vet inte att allt detta händer för att Kristus vår Kung och Frälsare kommer tillbaka. Och när de väl förstår att allt detta händer för att Kristus kommer tillbaka, så kommer deras rädsla och skräck inför denna dag inte förminskas, därför att de inte känner honom. Och även om de då inser vem han är, så kommer det att vara försent. Människosonen kommer i ett moln, med stor makt och härlighet. Basunstötter dånar över hela jorden, miljontals änglar syns över hela himlen och de döda uppstår ur sina gravar.

Glädje eller ångest och rädlöshet?

Hur ska de reagera som Jesus kallar ”ni”. Ja, det blir motsatsen till värl-

dens och människornas reaktion. Jesus säger: *”Men när det här börjar hända, så räta på er och lyft upp era huvuden, för er befrielse närmar sig.”* Då närmar sig vår stora glädje, därför att Jesus som kommer är för den som tror på honom ”min längtan” som Gerhardt säger. Till de kristna i Filippi skriver Paulus om sin längtan: *”Jag har en längtan att bryta upp och vara hos Kristus, det vore mycket bättre”* (Fil 1: 23).

Om Gud älskat alla människor så mycket att han utgivit sin enfödde Son, om Gud vill att alla människor ska bli frälsta och komma till insikt om sanningen, om var och en som tror på honom blir frälst och om vi tror att Jesus burit våra synder på korset och gett oss full förlåtelse och fullkomlig rättfärdighet inför Gud, då är han inte ett hot utan vår högsta längtan. Då betyder hans återkomst att vi som tror får komma till Gud och vara med honom som älskar oss. *Då blir varje tecken på att Kristi ankomst är nära förestående inte skrämmande utan något som gör att vi rätar på oss och lyfter våra huvuden, för då närmare sig vår befrielse.* När vi ser problem i miljön och i världen, så blickar vi uppåt mot vårt himmelska hem. Den här världen och dess riken är förgängliga och går under. Guds rike är evigt. Jesu lärjungar behöver inte gå framåt lutade och sucka. De kan tvärtom lyfta upp sina huvuden och längta: Kom snart, Herre Jesus!

Vi lägger alltså märke till de olika reaktionerna: Världens människor grips av ångest inför tecknen på den här världens förgänglighet. Guds barn grips av hemlängtan när de ser hur världen håller på att rasa samman. Förgänglighet och lidande i den här världen varar bara en liten tid. När Petrus skriver till svårt prövade kristna, utspridda i nuvarande Turkiet, tröstar han dem med det levande hoppet om den himmelska glädjen: *”Var därför glada, även om ni nu en liten tid måste utstå olika prövningar”* (1 Pet 1:6).

Vårtecken

Många av oss minns när vi var små och hittade tussilago. Vi sprang kanske hem till mor och far: *”Titta vårtecken! Sommaren är snart här!”* När den här världen börjar hacka och ge upp som en gammal bil kan de kristna se vårtecken. Jesus talar också om vårtecken, tecken på att sommaren är nära: *”Se på fikonträdet och alla andra träd. När ni ser att de knoppas, förstår ni av er själva att sommaren redan är nära. På samma sätt vet ni, när ni ser detta hända, att Guds rike är nära.* Jag säger er sanningen: Det här släktet ska inte förgå förrän allt detta sker. *Himmel och*

jord ska förgå, men mina ord ska aldrig förgå.” Världen vet inget om framtiden och Guds rike. Men Guds barn vet när de ser tecknen att sommaren är nära, att Guds rike i sin synliga blomning är nära. Vi som är nordbor kanske ännu bättre kan identifiera oss med detta. Vi har gått och huttrat och fryst ett halvår i mörker, kyla och regn. När de första vårtecknen visar sig sprider sig ett leende på våra läppar. *Äntligen, snart är värmen och ljuset här!* Att denna mörka tid och värld går mot sitt slut betyder att snart är Guds eviga rike här, snart ska vi få skåda Jesus vår Frälsare ansikte mot ansikte.

Rädsla för förföljelse och förakt?

Prövningar som drabbar kristna kan bestå av förföljelse, hån och förakt, ja allt möjligt ont. Det har Jesus förutsagt. ”Om husets Herre blir kallad för Beelsebul, hur mycket mer ska då inte hans tjänare bli det? Var alltså inte rädda för dem” (Matt 10:25f). Förföljelse hör till en kristens livsvillkor. Paulus skriver: ”Så kommer alla som vill leva gudfruktigt i Kristus Jesus att bli förföljda” (2 Tim 3:12).

Många människor är oroliga inför framtiden. Bör då inte också kristna vara det med tanke på vad Jesus och hans apostlar säger om förföljelse och förakt? Nej. Jesus tröstar sina lärjungar med att vad som än händer är de i Guds kärleksfulla händer. ”Till er, mina vänner, säger jag: Var inte rädda för dem som dödar kroppen och sedan inte kan göra mer. . . Säljs inte fem sparvar för två kopparmynt? Och inte en enda av dem är glömd inför Gud. . . Var inte rädda! *Ni är mer värda än många sparvar*” (Luk 12:4–7). Jesus säger t o m: ”Saliga är ni när människor hånar och förföljer er och ljuger och säger allt möjligt ont om er för min skull. *Gläd er och jubla*, för er lön är stor i himlen” (Matt 5:11f).

De kristna grundar inte sin glädje på sin egen fullkomlighet. De sörjer tvärtom över sina många brister i gudfruktighet. Grunden för deras glädje är Jesu fullkomlighet, ställföreträdande för dem, och att Jesus med sin död har tagit straffet på sig för alla deras synder. De äger av nåd allena syndernas förlåtelse och kan se fram emot att möta Gud som benådade Guds barn.

Beredda inför mötet med Människosonen

Jesus säger till sina lärjungar: ”Akta er för att tynga era hjärtan med festande, rus och livets bekymmer så att den dagen plötsligt drabbar er som en snara, för den ska drabba alla som bor över hela jorden. Var ständigt

vakna och be om kraft att undfly allt som ska ske och kunna bestå inför Människosonen.”

Det finns två ytterligheter som gör att den yttersta dagen kan överraska oss så att vi blir som de oförståndiga jungfrurna som stod utan olja när brudgummen kom tillbaka. Den ena ytterligheten är *bekymmerslöshet* och den andra ytterligheten är att man är *alldeles för bekymmerstyngd*. Den som ägnar sig åt ett hejdlöst nöjesliv, ägnar sig bara åt sig själv och sin egen njutning, berusar sig och dricker sig full, som det står, han har släppt blicken från det som är verkligt väsentligt. Han eller hon tar inte ansvar för sitt eller andras liv. Hur kan då Jesus ha en plats i den människans liv? Hur kan en människa som gör sin egen njutning till nummer ett i sitt liv ha plats för Jesus? Det är ju sina egna som Jesus kommer för att hämta hem på den sista dagen.

Men lika illa är det om man låter sitt hjärta tyngas av det dagliga livets omsorger, dvs är så upptagen av sina räkningar, sina krämpor, sitt arbete, sin karriär, sin ära, sina pengar, sitt utseende, sina vänner, sina intressen, kort sagt det dagliga livets omsorger, att man inte har tid att läsa sin Bibel, be till Gud, tacka Jesus för hans ställföreträdande tillfyllestgörelse och beakta tecknen för hans nära ankomst. Jesus uppmuntrar oss till andlig vaksamhet, dvs att leva nära honom och hans ord så att vi inte somnar in i en falsk bekymmerslöshet eller i en oandlig bekymmersupptagenhet. Jesus sa till Marta: ”Marta, Marta, du bekymrar dig och oroar dig för så mycket. Men bara ett är nödvändigt” (Luk 10:41f). Herren och hans ord är ”den goda delen”. ”Låt Gud få veta alla era önskingar genom bön och åkallan med tacksägelse”, skriver Paulus (Fil 4:6). ”Kasta alla era bekymmer på honom, för han har omsorg om er”, skriver Petrus (1 Pet 5:7).

Plus och minus i Guds rike

Av Ola Österbacka

I *Filipperbrevet 3:7–14* anknyter Paulus till något som är aktuellt för många i dessa tider: att göra bokslut. Då tänker man i termer av vinst och förlust. Men han gör nog annorlunda än de flesta. Vanligen strävar man efter vinst. Om ett börsbolag drabbas av förlust leder det till sänkt aktiekurs, lägre utdelning till aktieägarna eller ingen alls, och i värsta fall till ett börsras som drabbar många andra bolag. De som har placerat i aktier vill ha största möjliga utdelning och därför är en förlust något som man avskyr.

Det är tvärtom i Paulus bokföring: *Men allt det som var en vinst för mig räknar jag nu som förlust för Kristi skull (3:7)*. För att bättre förstå det här ska vi göra en jämförelse med matematiken. Vi ska gå till grundskolan och se hur man räknar med negativa tal.

Plus och minus i grundskolans matematik

När vi räknar, gör vi det i allmänhet så att vi jämför antalet av objekt med siffror. Vi vet vad ett, två, tre betyder. Det kan vi åskådliggöra t ex med äpplen som vi lägger framför oss på bordet. Ju fler äpplen vi lägger fram, desto större blir talet som beskriver antalet. Om vi tar bort äpplen, minskar talet. Men hur gör vi om vi tar bort fler än det finns äpplen?

Det första och enkla svaret är: ”Det går inte.” Men går vi lite längre ser vi visst att det går. Vi kan låna från ett annat ställe. Då blir talet negativt. Ett naturligt ställe att visa minus är termometern. Plusgrader ökar uppåt, och om kvicksilvret sjunker under noll tar vi till minusgrader. Nu har vi under en tid haft minusgrader med negativa tal.

Tänker vi på pengar och ägodelar är det bra om vi kan räkna med stora positiva tal, men det är inte så bra när talen blir väldigt stora om de har negativt förtecken, minus framför. Ju större tal med minus framför, desto kallare är det, eller med ekonomiska termer: desto större skuld, och desto sämre är vår ekonomi.

Plus och minus i den himmelska matematiken

Paulus hade samlat på sig en hel massa tillgångar rent mänskligt sett. Hans förmögenhet var stor, bokslutet visade en stor vinst. Så här säger han i verserna före 3:7: *Fast nog hade också jag kunnat förlita mig på det yttre. För om någon tycker att han kan förlita sig på det yttre, så kan jag det ännu mer: omskuren på åttonde dagen, är av Israels folk och Benjamins stam, en hebré född av hebreer, i fråga om lagen en farisé, i iver en förföljare av församlingen, i rättfärdighet genom lagen en oklanderlig man* (Fil 3:4–6). Det här var vinsten i Paulus bokslut. Inför människor såg allt bra ut. Aktiekursen var hög.

Nu var det bara det, att det som såg ut att vara en tillgång inför människor i själva verket hade minustecken inför Gud. Gud såg på tillgången från andra hållet. Då blev det, som Paulus tidigare hade trott var meriter, i själva verket en belastning. Plus blev minus! Och eftersom han hade väldigt stora tillgångar, sedda ur mänskligt perspektiv, så blev tillgångarna förvandlade till desto större skuld när han såg dem från Guds perspektiv.

Paulus gör något som vi också kan tänka oss med hjälp av skolmatematiken. När vi kommer lite längre vet vi att man får plus om man lägger ett minustecken framför det som redan är negativt, alltså multiplicerar ett negativt tal med ett annat negativt tal. Nu ser Paulus, att om han vänder upp och ner på sina tillgångar, och kastar bort dem, i själva verket sätter minus framför, eller räknar dem som skräp, då är det något annat som i stället blir tillgångar. Det är det som Jesus har skaffat åt honom.

Det här följer den himmelska matematiken som Paulus talar om i 1 Korintierbrevets första kapitel (v 18–19): *Ordet om korset är en dårskap för dem som går förlorade, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft. Det står ju skrivet: Jag ska göra slut på de visas visdom och förkasta de förståndigas förstånd.* Det som verkade vara en stor belastning för människorna, rena dårskapen, det är den verkliga kraften, den stora tillgången. Den himmelska matematiken tittar på oss människor från det andra hållet och ser allting upp och ner!

Lagen som frälsningsväg

Hur ska vi då se på allt det som Paulus räknar upp, är det verkligen förkastligt? Är det något ont i att vara en jude, att ha blivit omskuren och vara en som levde oklanderligt enligt lagen? Nej, ingalunda. Det är

inte fel att leva rätt och sunt till det yttre. Det är tvärtom på allt sätt bra, för då tjänar man sin medmänniska rätt och det samhälle man är satt i. Guds lag är god.

Det som blir fel är när man gör det här till en merit inför Gud. Det var det som Paulus hade gjort. Han räknade tidigare med att allt det yttre var hans berömmelse. Han kunde gå fram inför Gud och säga, att han hade levt rätt och oförvitligt och därför kunde han ställa krav på Gud. Hade Paulus skött sin del, så väntade han att också Gud skulle göra det som han lovade.

Men nu hade Gud uppenbarat för Paulus att det inte alls var så bra som han hade tänkt sig. Gud visade honom, att han var en syndare. Trots allt gott han hade gjort, rentav så att ingen människa kunde hitta något fel hos honom, så höll det inte när Gud fingranskade honom. Det berodde inte på att de yttre gärningarna som han gjorde skulle ha varit onda, utan det berodde på att han själv var ond. Det var hans hjärta som inte var vad det borde. Det borde nämligen vara rent, utan den minsta dragning till sådant som var emot Guds vilja. Och hans hjärta var precis det motsatta: när han bemödade sig om att leva rent utåt sett, så gömde sig de onda tankarna och begären i hans hjärta och sinne.

Därför framstod det yttre som han berömde sig av i ännu sämre dager än om han inte hade varit så from och god i människors ögon. Hans stora tillgångar blev en stor förlust. Vad hade Paulus då för utväg för att inte stå med skam inför Gud?

Rättfärdigheten från Gud

Det här som vi har gjort hittills är att vi har tittat på oss själva och in i oss själva. Nu ska vi vända blicken mot Jesus. Nu ska vi kasta allt det vi själva har på skräphögen och ta reda på vad Jesus har att erbjuda. Och det är inga småsaker. *Jag har funnit det som är långt mer värt: kunskapen om Kristus Jesus, min Herre. För hans skull har jag förlorat allt och räknar det som skräp, för att vinna Kristus och bli funnen i honom (3:8f).*

Vinna Kristus, funnen i Kristus. Hur ska det gå till? Jo, det står tydligt och klart: ... *inte med min egen rättfärdighet, den som kommer av lagen, utan med den som kommer genom tron på Kristus, rättfärdigheten från Gud genom tron (v 9).*

Det som det handlar om är kort sagt rättfärdigheten från Gud. Det är en tillräknad rättfärdighet som inte till någon del grundar sig på våra meriter. Det är den rättfärdighet som Jesus har vunnit genom sitt rena,

syndfria liv. Den bytte han mot din och min orättfärdighet, det som vi trott vara vinst men som i Guds ögon är förlust. Den förlusten, eller vi kan kalla den skuld, syndaskuld, den bar Jesus på korset i vårt ställe. Den rättfärdigheten som han i stället ger oss, den är fullkomlig, där fattas ingenting. Det finns ingenting för oss att lägga till. Därför sägs det ”genom tron”. Det är motsatsen till ”genom oss”.

Tyvärr finns det missvisande översättningar av det här stället, där man skriver ”på grund av tron”. Det finns risk att man läser uttrycket så att tron skulle vara själva orsaken till vår rättfärdighet, fast man kan uppfatta det helt rätt, då trons väg är motsatsen till lagens väg. Orsaken är det som Jesus har gjort. Till 100 %. Ingenting återstår åt oss. Rättfärdigheten är färdig och den räcks åt oss att tas emot i tro.

Vi har här en grundläggande undervisning om de två frälsningsvägarna, som utesluter varandra. Den ena är lagens väg. Den går ut på att skaffa sig meriter genom det man själv gör. Det försökte Paulus göra till en början. Men han stoppades brutalt på vägen till Damaskus. Då såg han att den vägen inte ledde till Gud, utan den ledde honom till helvetet. Den vägen är definitivt stängd.

Den andra, och den enda hållbara vägen är att kasta bort allt vårt eget och se på vad Gud har gjort för oss. Det är evangeliets väg. Den visar att Jesus har gjort allt det som vi borde ha gjort, i vårt ställe.

Guds oförskyllda nåd

Ordet ”oförskyllt” säger att nåden ges utan något krav, den finns innan vi har begärt den. Och ordet nåd innebär att vi blir fria trots att vi har befunnits skyldiga, tack vare Guds stora kärlek till oss.

Inför lagen får vi lov att erkänna vår skuld. Vi är skyldiga till dödsstraff. Men inför Gud får vi be om nåd, ja, i själva verket har Gud redan benådat oss. Han ser på sin Son och att han har betalat hela skulden. Men vi förstår inte vad nåden är om vi inte ser att vi är skyldiga. Det är därför som lagen behöver göra oss medvetna om vår skuld, för att vi ska inse att vi behöver nåd.

Därför anklagar Gud oss genom sin lag och visar att de meriter som vi tror oss ha egentligen är en belastning. Våra tillgångar blir skulder. Det som vi trodde var en vinst blir inför Gud en förlust. Men vår vinst ligger i att han har betalat vår skuld. Han har gjort det dåraktiga budskapet om korset till vår vinst.

En kamp i vår löpning mot målet

I 1 Kor 9:24 skriver Paulus: *Vet ni inte att av alla löparna som springer på arenan är det bara en som får priset? Spring så att ni vinner det.* Och i 1 Tim 6:12 skriver han till Timoteus: *Kämpa trons goda kamp!* Varför behöver vi kämpa? Om allt är gjort, då kan vi väl lägga oss på sidan och somna om, eller hur? Nej, vi är ännu inte i himlen. Vi är ännu på jorden, på löparbanan.

Paulus säger att han ännu inte har kommit i mål. *Inte så att jag redan har gripit det eller redan har nått målet, men jag jagar efter att gripa det eftersom jag själv är gripen av Kristus Jesus* (Fil 3:12). Vi är också kvar på löparbanan och målet ligger framför oss. Målet är himlen, uppståndelsen på den yttersta dagen. På vägen dit finns det många hinder. Det är djävulen som lägger upp sådana hinder, för han vill inte att vi ska komma fram till målet. Därför kommer Gud i sitt ord med förmaningar till oss. Det kan låta så konstigt som i Fil 2:12: *Därför, mina älskade, liksom ni alltid har varit lydiga: ... arbeta med fruktan och bävnan på er frälsning.*

Vad är nu detta? Ska vi ändå arbeta på vår frälsning? Var den inte redan klar? Jo, i den meningen är den klar, att vårt skuldebrev är makulerat, vi är frälsta av nåd. Uppståndelsens kraft predikas för oss i evangeliet. Men i den meningen är frälsningen inte klar, att vi ännu inte är framme. Så länge vi lever här i tiden vill Gud kalla oss till en kamp mot djävulen och mot vårt kött som vill få oss bort från Gud. Den slutliga frälsningen når vi på uppståndelsens dag och dit har vi ännu en bit – vi vet inte hur lång bit. Och vi ska vara beredda på att det kan dröja.

Hur ska vi orka?

Om du blir orolig och uppgiven så ska du veta att Gud har ordnat med kraftförsörjning, som det heter i nästa vers (Fil 2:13): *Det är Gud som verkar i er, både vilja och gärning, för att hans goda vilja ska ske.* Vi skulle ju inte sträva i egen kraft! Vi har fått *uppståndelsens kraft*. Om den säger Paulus på ett annat ställe (Fil 4:13): *Allt förmår jag i honom som ger mig kraft.*

I den kraften får vi gå ut i vår vardag och bära fram samma vittnesbörd om Guds förunderliga matematik som Paulus gjorde. Vi ska varna människorna för att tro på sig själva och sin egen kraft och i stället visa dem att den riktiga kraften finns i att inte lita på egna krafter utan gripa om Kristus och ha kraften i hans uppståndelse, hans seger. Och i Guds

kraft kan vi också uppmuntra varandra (Fil 2:14–16): *Gör allt utan att klaga och tveka så att ni blir fläckfria och rena, Guds oskyldiga barn mitt i ett falskt och fördärvat släkte, där ni lyser som stjärnor i världen när ni håller fast vid livets ord.*

Biblicum För biblisk tro och forskning

Hem Aktuellt Om Biblicum Undervisning Tidskriften Kontakt Webbutik

Biblicum
- tidskrift för biblisk tro och forskning

Välkommen att lyssna på undervisning, läsa tidskriften
Biblicum och ta del av den senaste informationen om vår
verksamhet!

Du känner väl till den rika webbresurs som finns på biblicum.se?

En kort introduktion till menyerna:

- Under *Aktuellt* hittar du aktuell information om tidskriften, kurser etc. samt e-postlistan Biblicum-Nytt.
- *Om Biblicum* berättar om stiftelsens historia och grunddokument samt återger ledamöternas bekännelser.
- *Undervisning* innehåller en verklig guldgruva av inspelningar och artiklar, samt information om kurser (se närmare s 36).
- *Tidskriften* finns dels som pdf (från 1999) och dels som skilda artiklar.
- Under *Kontakt* finns kontakt- och bankuppgifter.
- *Webbutiken* erbjuder god litteratur till salu.

Biblicum på norsk har adressen biblicum.info.

Tiga eller tillrättavisa?

Av Tim Buelow, Carthage, USA

Jesus tillrättavisar Petrus

Petrus är en av de främsta apostlarna. Han framträdde ofta som talesman för alla apostlarna under Jesu offentliga verksamhet. Men också han var en syndig människa, född med andlig blindhet. Det visade sig när Jesus förklarade för sina lärjungar att han måste lida mycket och bli dödad. ”Då tog Petrus honom åt sidan och började tillrättavisa honom: *Gud bevara dig, Herre! Det där ska aldrig hända dig.*” Jesus tillrättavisade honom med orden: ”Du vill få mig på fall, för *dina tankar är inte Guds utan människors*” (Matt 16:22–23). Men på pingstdagen efter Jesu uppståndelse höll Petrus en fantastisk predikan som inte bestod av människotankar utan var Guds undervisning om den sanna innebörden av Jesu död och uppståndelse (Apg 2:14–36).

Vid ett senare tillfälle behövde Petrus undervisas om att nu i nya förbundet har Gud förklarat all mat för ren (Apg 10:9ff). Gud lät honom i en syn se himlen öppen och något som liknade en stor linneduk komma ner till jorden. I duken fanns alla fyrfotadjur och kräldjur och himlens fåglar. En röst kom till honom: ”Res dig, Petrus, slakta och ät!” Petrus svarade: ”Nej, nej, Herre! Jag har aldrig ätit något oheligt eller orent.” *Den himmelska rösten tillrättavisade honom: ”Vad Gud har förklarat rent ska inte du kalla orent.”* Den tid hade nu kommit när också hedningar i stora skaror skulle upptas i Guds sanna Israel. Jesaja och Mika hade profeterat om nya förbundets tid med orden: ”Alla hednafolk ska strömma dit (dvs till det sanna Sion), många folk ska gå i väg och säga: *Kom, låt oss gå upp till HERRENS berg, till Jakobs Guds hus*” (Jesaja 2:2f, Mika 4:1f). Evangeliets nådiga inbjudan ska gå ut till alla folk, både judar och hedningar.

Paulus tillrättavisar Petrus

När Petrus kom till Antiokia och besökte Paulus hemförsamling kom några från Jerusalem och började återinföra gamla förbundets matla-

gar och lagen om omskärelse som nödvändiga också i nya förbundet. Petrus vek då undan inför deras krav och slog inte vakt om den kristna friheten. Paulus skriver i Galataterbrevet 2:12ff: ”Innan det kom några från Jakob brukade han äta tillsammans med hedningarna, men när de hade kommit drog han sig undan och höll sig avskild av rädsla för de omskurna. Även de andra judarna hycklade på samma sätt, så att till och med Barnabas drogs med i deras hyckleri.” Nu stod inget mindre än ”evangeliets sanning” på spel och därför tvingades Paulus gripa in. Inför alla sa han till Petrus: ”Om du som är jude kan leva som hedning och inte som jude, varför tvingar du då hedningarna att leva som judar?”

Guds ord säger med rätta: ”Lite surdeg syrar hela degen” (Gal 5:9; 1 Kor 5:6). Matlagar och omskärelse får inte tillämpas som ett måste så att frälsningen genom *Kristus allena* och *nåden allena* undergrävs och ifrågasätts. När nu Petrus ”och även de andra judarna” gav efter för judaisternas krav innebar det att Guds oförtjänta kärlek och frälsningen genom *tron allena* (dvs som en gåva att oförtjänt få ta emot) inte betraktades som det allra viktigaste. Om det hade varit det, hade de aldrig dagtingat med sin tro och gett efter för judaisternas krav. Det var illa nog att lekmän i Syrien och Galatien trodde att *nåden allena* var förenlig med att underkasta sig gamla förbundets ceremoniallagar som om de alltjämt gällde. Men nu hade en apostel offentligt anpassat sig till denna falska lära. Paulus visste att *om detta passerade utan tillrättavising ifrågasattes själva frälsningen*. Han blev så upprörd att han sa om judaisterna som krävde omskärelse vad de borde göra med sina knivar: ”Jag skulle önska att de män som uppviglar er lät omskära sig ända till avstympning” (Gal 5:12, KB 1917). Eftersom Petrus gjorde sig skyldig till en offentlig synd måste han tillrättavisas offentligt. Offentlig falsk lära måste avvisas offentligt så att inte oskyldiga förs vilse.

Det som hände i Antiokia händer fortfarande. Många människor, t o m kyrkor som säger att de tror på *nåden allena*, visar genom sina ord, sin gudstjänstpraxis och sitt sätt att ”frälsa” människor att de i verkligheten tror på ”nåd *till största delen*”. Paulus har tidigare i sitt brev visat vad detta leder till: att man *helt* förlorar frälsningen! Han skriver: ”Även om vi själva eller en ängel från himlen skulle ge er ett annat evangelium än det vi har predikat, så ska han vara under förbannelse” (Gal 1:8). ”Ni har kommit bort från Kristus, ni som försöker bli rättfärdiga genom lagen. Ni har fallit ur nåden” (Gal 5:4). Till de kristna i Kolosse skriver han: ”Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller när det

gäller högtid eller nymånad eller sabbat. Allt detta är en skugga av det som skulle komma, men själva verkligheten är Kristus” (Kol 2:16–17).

Tillrättvisning är viktig

Jesus uppmanar oss i Matt 18:15–20 att tillrättavisa. Han förklarar vad du ska göra om det bara är du som känner till en synd, tillräckligt allvarlig för att leda till ett samtal med honom om det. ”Om din broder har syndat mot dig, gå och visa honom hans synd enskilt, bara er emellan” (v 15 EHV). Han talar inte om att någon råkat trampa på din tå. När det gäller sådana saker är bibelordet ”kärleken överskyler många synder” (1 Pet 4:8) tillämpligt. Men när någon har utsatt sin egen själ för fara eller andras själar är i fara, då är tillrättvisning viktig. Aposteln Paulus gav ett exempel på detta i 1 Kor 5, när församlingen hade en man som levde ihop med sin fars hustru och inte konfronterade mannen med denna svåra synd. Paulus förklarar att mannen kommer att hamna i den eviga fördömsen om han inte ångrar sin synd, om han inte vänder om.

Gud klargör i Hes 33:7–11 hur viktigt det är att varna för synd. Hesekiel skulle som Herrens profet vara en väktare för Israels hus och varna för ogudaktighetens följder. Han var samtida med Jeremia när Juda pga sitt avfall fördes bort i fångenskap till Babylon. Hans och Jeremias uppdrag var att kalla Juda till omvändelse innan det var för sent. Om väktaren som en sann profet varnade för syndens allvar men den ogudaktige inte lyssnade och inte vände om, var det inte profetens fel. Men å andra sidan, om han inte fullgjorde sitt uppdrag var han medskyldig till den ogudaktiges undergång. ”Hans blod ska jag utkräva av din hand” (v 8). ”Jag gläder mig inte åt den ogudaktiges död. I stället vill jag att den ogudaktige vänder om från sin väg och får leva. Vänd om, vänd om från era onda vägar!” (v 11).

Gud förklarade för Hesekiel att när det gäller synd är varning, tillrättvisning, ånger och omvändelse en fråga om liv och död. Detta gäller särskilt predikanter som kallats till ett väktaruppdrag likt Hesekiels. Om någon faller och snärjes av någon synd och pastorn känner till det, är det hans plikt att visa honom hans synd och försöka vinna honom tillbaka. Men om det är en offentlig synd som kan leda andra vilse är det pastors uppgift att offentligt ta upp saken. Det är vad Paulus gjorde med Petrus i Antiokia (Gal 2:11–21). Där gällde synden läran. Vi kanske tror att läran inte är så viktig, åtminstone inte lika viktig som uppenbar synd mot tio Guds bud. Men lära är en del av det andra budet. **”Du ska inte**

missbruka HERREN din Guds namn.” Guds namn innefattar allt som Bibeln *lär* om honom – vad han är, vill och gör, hans rykte. Eftersom sanningen om Gud är att han har gjort allt för att förtjäna åt oss en plats i himlen, så är det förtal – det skadar hans rykte – att lära att han bara har gjort det mesta eller en del av vad som är nödvändigt för att vi ska bli frälsta.

Luther sa att **av alla synder är falsk lära den farligaste** och den måste vi ta itu med helhjärtat och med bestämdhet – precis som Paulus gjorde med Petrus. Luther skriver: ”Dåligt leverne skadar inte så många utan främst en själv. Men dålig undervisning är det skadligaste som finns för det leder en massa själar till helvetet” (St. L. 4, 225). Han skriver också: ”Läran är vårt enda ljus. Endast den upplyser, vägleder och visar oss vägen till himlen. Om den försvagas i ett stycke, kommer den oundvikligen att försvagas i sin helhet” (St. L. 9, 649f). Av alla meningar som aposteln Paulus skrev i sina brev finns de skarpaste i Galaterbrevet och riktas mot dem som på ett försåtligt sätt förvanskade **det frälsande evangeliet om nåden allena, tron allena och Skriften allena**, eftersom Skriftens huvudsyfte är att berätta hur Gud frälsar oss. Vilken tröst vi har i sanningen att *Gud har svarat för hela frälsningen* för människor som precis som vi är andligt hjälplösa utan honom!

Vi behöver alla tillrättavisas och även tillrättavisa

För sanningens skull och för våra egna odödliga själers skull behöver vi alla ta emot tillrättavisning och även komma med tillrättavisning. Jesus sa: ”Om ni förblir i mitt ord är ni verkligen mina lärjungar. Ni ska lära känna sanningen, och sanningen ska göra er fria” (Joh 8:31–32). Vi är alla ofullkomliga! Vi behöver ständig undervisning. Vi behöver fortsätta att växa i vår tro. Luckor i vår bibelkunskap behöver fyllas och falska tankegångar behöver korrigeras, särskilt en tanke som lätt smyger sig in i våra hjärtan, nämligen att frälsningen *delvis* beror på oss och att vi inte är så dåliga och hjälplösa när allt kommer omkring. Tillrättavisning är viktig! Och normen för tillrättavisningen är Bibeln, inspirerad av Gud och helt tillförlitlig. Må Gud i sin nåd tillrättavisa oss och hjälpa oss att förmedla gudomlig tillrättavisning också till andra.

Millennialistiska missförstånd

Av Lars Borgström

Redan från fornkyrkans tid har det funnits felaktiga uppfattningar om tusenårsriket, som omnämns i Upp. 20, att det skulle vara av yttre natur (*millennialism* eller *kiliasm*, av lat. och grek. för tusen). Eusebius berättar i sin *Kyrkohistoria* om några av dem. I bok III, 28:1–2 avvisar han t ex ”villoläraren vid namn Kerinthos”, som ”lär att det skall bli ett jordiskt Kristi rike efter uppståndelsen” och att ”det skall bli en tusen-årig bröllofsfest”. Han kritiserar också Papias (mitten av hundratalet) för att denne – därför att han var ”klen till förståndet” – inte uppfattat bildspråket i de eskatologiska utsagorna och därför trott, och även vilselett andra (t ex Ireneus, slutet av hundratalet) att tro, att ”Kristi rike skall upprättas synligt på denna jord under tusen år efter de dödas uppståndelse” (III, 39:12–13). Sådana tankar har genom århundradena flutit som en underström inom kristenheten, trots att kyrkofadern Augustinus och andra gick emot dem.

Under reformationstidevarvet blossade dessa tankar upp på nytt hos vederdöparna och svärmarna. Föreställningarna förkastades av den *Augsburgska bekännelsen*, art. XVII: ”De (lutherska församlingarna) fördöma även andra, som nu utsprida judiska läror, att de fromma före uppståndelsen skola få herraväldet i världen, sedan de ogudaktiga allestädes nedslagits” (SKB, s 62). Att lärorna kallas judiska beror på att det hela tiden, alltifrån Jesu tid, varit den allmänna judiska uppfattningen att den messianska tiden skulle innebära ett återupprättande av ett davidiskt storrike med yttre fred och inre endräkt, åkrarna och fruktträden skulle blomstra som aldrig förr osv. Det var därför de flesta judar inte kände igen Messias när han kom. Allt var ju till det yttre som förut, inte minst vad avsåg det romerska förtrycket.

Inom lutherdomen gjorde dessa tankar sitt inträde genom pietismen, trots att den *Augsburgska bekännelsen* avvisat dem. Philipp Jakob Spener framförde i *Pia Desideria* 1675 uppfattningen att kyrkan hade

att se fram emot en ”bättre tid”, en tusenårig förberedelsestid inför den yttersta domen. De som inom den lutherska kyrkan försvarat millennialismen menar att den *Augsburgska bekännelsen* inte fördömer *all* sorts millennialism, utan endast den form som försöker förverkliga tusenårsriket genom mänskliga revolutionära åtgärder (som t ex Jan van Leidens maktövertagande och utropande av sig själv som Zions konung i Münster 1534–35, några år efter *Augsburgska bekännelsen*). Hur det nu än är med den saken finner tankarna på ett yttre tusenårsrike inte stöd i den heliga Skrift.

Jag ska här ta upp tre bibelverser som ofta missuppfattats och tolkats på millennialistiskt sätt:

Exempel 1: Djur och människor lever i inbördes fred och harmoni

Bibelord: ”Vargar ska bo tillsammans med lamm, leoparder ligga bland killingar. Kalvar och unga lejon och gödboskap ska vara tillsammans, och en liten pojke ska valla dem” (Jes 11:6).

Falsk lära: Det yttre fridsrike som avslutar världshistorien kommer att vara närmast paradisiskt. T o m i djurvärlden råder fred och harmoni.

Riktig utläggning: Jesjas profetiska utsagor innehåller ofta symbolspråk och ska därför inte uppfattas på ett krasst bokstavligt sätt. Den idylliska tillvaron som här målas upp, med vargar och lamm, leoparder och killingar m m i fredlig samexistens, ska sättas i samband med vad som sägs i kapitlets inledning, nämligen att “ett skott ska skjuta upp ur Ishais avhuggna stam, en telning från hans rötter ska bära frukt”. Dessa ord syftar ju på Kristi första ankomst, hans födelse i Betlehem. Det var då genom Fridsfurstens födelse (Jes 9:5) som fridsriket etablerades på jorden. Änglarna sjöng därför den första julnatten:

”Ära åt Gud i höjden,
och frid på jorden
bland människor
som han älskar” (Luk 2:14).

Alltså syftar vargarna som bor tillsammans med lammen på Kristi *fridsrike* som alla kristna redan nu lever i genom tron på Frälsaren. Detta

rike präglas av frid såväl i förhållande till Gud som till trossyskonen. I v 9 förklaras bildernas innebörd: ”Ingen ska göra något ont eller förstöra något på hela mitt heliga berg, för landet ska vara fullt av HERRENS kunskap, liksom vatten täcker havet.” Vi möter alltså i poesins form en skildring av ”hur gott och ljuvligt det är när bröder bor enigt tillsammans” (Ps 133:1). Gezeliibibelverk uttrycker det så här (på moderniserad svenska):

”*Ulven ska vistas med ett lamm* syftar på Kristi församlings enighet i nya förbundet, som förebildas genom detta heliga berg (Jes 11:9), nämligen att dess medlemmar, som blivit förnyade genom den helige Andes kraft, ska lägga bort sin vilda och grymma natur och bli iklädda kärlekens och saktmodighetens ande, så att de sinsemellan lever i god frid och enighet; se Jes 65:25; Ords 2:18; Kol 3:12–13.”

Exempel 2: Jerusalem blir världshuvudstad

Bibelord: ”Det ska ske i den yttersta tiden att berget med HERRENS hus ska stå fast grundat och vara högst bland bergen, upphöjt över höjderna. Alla hednafolk ska strömma dit, många folk ska gå i väg och säga: ’Kom, låt oss gå upp till HERRENS berg, till Jakobs Guds hus. Han ska lära oss sina vägar så att vi kan vandra på hans stigar.’ För undervisning ska gå ut från Sion, HERRENS ord från Jerusalem” (Jes 2:2–3).

Falsk lära: Detta kommer att uppfyllas i bokstavlig bemärkelse på det sättet att Jerusalem kommer att bli världens centrum och att hedningar i rent fysisk bemärkelse kommer att resa dit för att tillbe och motta undervisning.

Riktig utläggning: Detta, att alla folk ska samlas på Sions berg, är en förutsägelse som går igen på flera ställen i Gamla testamentet. Nu är det bara så, att Skriften själv inte förlägger uppfyllelsen av detta till något för oss ännu framtida tusenårsrike, utan Nya testamentet lär att detta redan har gått i uppfyllelse. I Hebr 12:22–23 heter det nämligen om alla, judar som hedningar, utan avseende på deras jordiska, geografiska vistelseort, att de ”har kommit till Sions berg och den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, till änglar i mångtusental, till en festgemenskap och församling av förstfödda som har sina namn skrivna i himlen”.

Men man behöver inte ens gå till Nya testamentet för att förstå att det är fråga om ett andligt kommande till Sions berg, något som sker genom tron. Vi läste ju i de anförda orden från Jesaja att det tvärtom ska ske på det sättet att det *från* Sion ska utgå undervisning och Herrens ord utgå *från* Jerusalem (Jes 2:3). Detta gick i uppfyllelse då Paulus och de andra apostlarna reste ut från Jerusalem med evangeliet om den korsfäste och uppståndne Frälsaren, som Jesaja kallade Herrens lidande tjänare, till den hedniska världen. Varhelst någon hedning kom till tro på denna från Jerusalem utgående undervisning om frälsningen genom Jesu namn och blod – om det nu skedde i Mindre Asien, i Grekland, i Rom eller så småningom här uppe i Norden – så hade han tagit sin tillflykt till Sion, den fasta klippan. Han blev då en medlem av Guds folk, den stora skara om vilken det står i Upp 14:1: ”Och jag såg, och se: Lammet stod på Sions berg, och med Honom etthundrafyrtiofyra tusen som hade hans namn och hans Fars namn skrivet på sina pannor.”

Genom apostlarnas undervisning som utgick *från* Sion kom alltså hedningar *till* det andliga Sion utan att geografiskt komma till det fysiska Sions berg. De etthundrafyrtiofyra tusen som står med Lammet på Sions berg är den fullkomliga skaran av Guds barn, alla kristna genom alla tider: tolv (det gamla förbundets tal efter de tolv stammarna) gånger tolv (det nya förbundets tal efter de tolv apostlarna) gånger tusen (en fullkomlig, total skara). De står alltså på Sion trots att de flesta av dem aldrig någonsin varit i den jordiska staten Israel. De kom till Sion genom att lyssna till evangeliet och ta emot det i tro. Ja, de är t o m levande stenar i själva templet som står på Sion (1 Kor 3:16; Ef 2:20–21 och 1 Petr 2:5).

Exempel 3: Ett yttre regerande med Kristus på jorden

Bibelord: ”Salig och helig är den som har del i den första uppståndelsen. Över dem har den andra döden ingen makt, utan de ska vara Guds och Kristi präster och regera med Honom i tusen år” (Upp 20:6).

Falsk lära: Världshistoriens sista tusen år kommer att vara en blomstrande tid med yttre fred och en andlig storhetstid för Kristi kyrka. Detta eftersom Satan är bunden (Upp 20:2). De kristna som dött tidigare under historiens gång kommer att uppstå kroppsligen för att regera med Kristus i detta yttre, konkreta tusenårsrike.

Riktig utläggning: Det kommer aldrig att bli något yttre fridsrike på jorden såsom millennialisterna tror. Den sista tiden före Människosonens återkomst i makt och härlighet på himlens skyar ska enligt Jesus själv inte vara en tid av fred och välstånd, missionsframgångar för kyrkan etc utan tvärtom präglas av stor nöd, inte minst bestående av stridslarm, rykten om krig, uppror, hungersnöd och jordbävningar (Matt 24:6–7) samt ett stort avfall inom kyrkan (Matt 24:15, 23–24).

Fridsriket som omtalas i Upp 20 är av *andligt* slag. Det finns redan här och nu, genom tron på Jesus. Som vi sett ovan kom nämligen friden till jorden när Jesus, Fridsfursten, föddes.

Vi kan också tänka på Jesu avskedstal. Med sitt ”Frid lämnar jag efter mig åt er. Min frid ger jag er. Inte ger jag er en sådan frid som världen ger” (Joh 14:27) tänkte Jesus på sina lärjungar och deras situation och inte på ett framtida yttre fridsrike (jfr även Joh 16:33; Ef 6:15; Fil 4:7).

Men vad vill då de tusen åren säga? Uppenbarelseboken innehåller en mängd symboliska tal och talet tusen är talet tio taget i kubik. Tio är fullhetens tal och tio (längden) gånger tio (bredden) gånger tio (djupet) blir tusen. De tusen åren vill alltså utsäga att det rör sig om en *hel* tid, en verkligt heltäckande tid. Gud har fastställt den i sitt eviga rådslut och ingenting kan förändra den. Tusenårsriket varar så länge evangeliet predikas på jorden, dvs under hela den nytestamentliga tiden, från pingstdagen till Jesu återkomst. Under hela denna tid hålls Satan bunden genom evangeliets förkunnelse, dock med undantag av ”en liten tid” alldeles före Jesu återkomst (v 3). Denna tid motsvaras av den vedermöda som beskrivs i Matt 24:22, då det stora avfallet inom kyrkorna gjort att ingenting längre håller tillbaka Satan.

När det gäller dem som regerade med Kristus ska vi lägga märke till att Johannes såg de för Kristi skull avrättades *själar* (v 4). Det var alltså inte uppståndna martyrer Johannes såg utan han såg martyrernas själar regera med Kristus i tusen år. Mänskligt öga kunde bara se nederlag, förnedring och död hos martyrerna, men Johannes fick genom uppenbarelsen se hur de regerade med Kristus *andligen* i himlen. När en kristens kropp dör lever nämligen själen vidare och fortsätter att vara tillsammans med Kristus. Den kristne tillhör även bortom den fysiska döden ”*ett kungligt prästerskap*” (1 Petr 2:9).

Det är inte bara martyrer, blodsvittnen, i himlen. Alla människor som varit med om den första uppståndelsen (v 6), dvs blivit födda på nytt, regerar med Kristus under det tusenåriga riket.

Om rätt gudskyran

– kort kommentar till Mark 7:5–16

Av Egil Edvardsen

Fariseerna och de skriftlärda frågade Jesus: "Varför följer inte dina lärjungar de äldstes stadgar utan äter med orena händer?" Han svarade dem: "Jesaja profeterade rätt om er, ni hycklare. Det står skrivet: 'Detta folk ärar mig med sina läppar, men deras hjärtan är långt ifrån mig. Deras vördnad för mig är meningslös, för lärorna de lär ut är människobud.' Ni överger Guds bud och håller er till människors stadgar."

Han sade också till dem: "Ni upphäver skickligt Guds bud för att upprätthålla era egna stadgar. Mose har sagt: 'Hedra din far och din mor', och 'Den som förbannar sin far eller sin mor ska straffas med döden.' Men ni påstår att om någon säger till sin far eller sin mor: Det du kunde fått som hjälp av mig låter jag i stället bli 'korban', alltså en tempelgåva, då tillåter ni inte längre att han gör något för sin far eller mor. Ni upphäver Guds ord genom era stadgar som ni för vidare. Och ni gör många andra liknande saker."

Jesus kallade till sig folket igen och sade: "Lyssna på mig allihop och förstå: Inget som går in i människan utifrån kan göra henne oren. Det är det som kommer ut ur människan som gör henne oren."

I det gamla Grekland kallade man skådespelare med det ord som i våra biblar översätts med "hycklare". En skådespelare är en person som spelar en roll. Han eller hon spelar inte sig själv utan en annan person. I texten ovan talar Jesus till sådana som spelade roller, inte därför att de var professionella skådespelare utan därför att de var hycklare. De lät som om de tillbad Gud utan att göra det. Jesus säger att de tillbad Gud med läpparna, inte med hjärtat. Jesus hänvisar till profeten Jesajas ord i Jes 29:13: *Detta folk ärar mig med sina läppar, men deras hjärtan är långt ifrån mig. Deras vördnad för mig är meningslös, för lärorna de lär ut är människobud*, alltså inte Guds ord utan bud som människor har hittat på. En rätt gudskyran består av att ha ett hjärta som ärar Gud och följer hans bud.

Några fariseer och skriftlärda hade kommit hela vägen från Jerusalem

till Galileen för att träffa Jesus. De beskyller Jesu lärjungar för att inte ha rätt gudsdyrkan. Det som var gålet med Jesus och hans lärjungar var att de inte rättade sig efter de äldstes stadgar. De åt med vanhelgade händer, dvs utan att tvätta dem. Fariseerna hade gjort många tillägg till den lag som Gud hade gett dem genom Mose. Alla dessa tillägg blev efterhand samlade i det som kallas *Talmud*. Där finns en stor mängd regler och föreskrifter som i minsta detalj beskriver hur ett rätt liv och en rätt gudsdyrkan ska vara. Där stod bland annat att det var olovligt att äta med otvättade händer.

Fariseerna krävde alltså att lärjungarna i allt skulle rätta sig efter deras tilläggsföreskrifter. De gick t o m så långt att om deras föreskrifter och Guds ord kom i konflikt, så hade deras föreskrifter företräde. Gud hade sagt genom Mose: *Hedra din far och din mor* (2 Mos 20:17) och *Den som förbannar sin far eller mor ska straffas med döden* (2 Mos 21:17). Men dessa Guds ord upphävdes genom deras stadgar. För om en jude ersatte Guds bud om att hjälpa och hedra sina föräldrar med löftet om en tempelgåva (*korban*), så innebar det: *Det du kunde fått som hjälp av mig låter jag i stället bli 'korban'*. I och med att han genom en *korban* lovat att hans hjälp skulle gå till templet, så tillät de inte att han hjälpte sina föräldrar. ”Ni upphäver Guds ord genom era stadgar som ni för vidare”, sa Jesus till dem. För dem bestod alltså en rätt gudsdyrkan i att följa människobud, inte Guds bud.

Fariseerna och de skriftlärdade är nu döda, men deras ande lever vidare i bästa välmåga. För detta är något som ligger i vår syndiga natur. Genom hela kyrkohistorien har fariseerna haft många efterföljare. Det har alltid funnits sådana som har satt människoläror och människobud över Guds ord och bud. Den katolska kyrkan kom t ex med lagar om fastor, om vallfärder, om att gå i kloster, om att läsa mässor för de döda i skärselden, om rosenkransar osv, något som Martin Luther riktade sig emot i Schmalkaldiska artiklarna (se Svenska kyrkans bekännelseskrifter, 1957, s 314ff).

Människostadgar om en rätt gudsdyrkan som strider mot Guds ord finner vi också inom alla sekter och inom pietismen, bud och regler som människor hittat på och bundit själarna vid: ”Ta inte, ät inte, drick inte!” Vill du leva rätt som kristen måste du följa alla dessa bud och regler.

Varför är en gudsdyrkan som grundar sig på människobud förgäves? Därför att de som kommer med egna regler för en rätt gudsdyrkan sätter sig i Guds ställe. De gör något som är förbehållet Gud och han allena.

Det finns inte något som är mer allvarligt än att sätta sig själv i Guds ställe och kräva av människor att de ska följa mina regler i stället för Guds bud.

Den gudsdyrkan som består i att följa människobud är också felaktig av ett annat skäl. För de som kräver att andra ska följa deras bud, de tar ifrån de troende deras kristna frihet, den frihet som Kristus så dyrt har vunnit för alla. I församlingarna i Galatien fanns det sådana som ville tvinga de kristna tillbaka in under Sinaiförbundets många ceremoniallagar: ”Ni håller nogga reda på dagar och månader och särskilda tider och år. Jag är rädd att jag kanske har ansträngt mig förgäves bland er” (Gal 4:10–11). ”Till frihet har Kristus gjort oss fria. Stå därför fasta och låt er inte tvingas in under slavoket igen” (Gal 5:1).

Paulus skriver i Kolosserbrevet: ”Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller när det gäller högtid eller nymånad eller sabbat... Låt er inte diskvalificeras från segerkransen av någon som njuter av 'ödmjukhet' och ängladyrkan, som pratar på om det han har sett och som utan orsak är uppblåst i sitt köttsliga sinne. Han håller sig inte till honom som är huvudet... Om ni med Kristus har dött bort från världens makter, varför betar ni er då som om ni levde i världen och böjer er under bud som 'ta inte', 'smaka inte', 'rör inte'? Allt detta gäller sådant som ska användas och förbrukas – det rör sig om människors bud och läror” (Kol 2:16,18,20–22).

Herren hade anklagat Israels folk för att ära honom med sina läppar medan hjärtat var långt borta från honom (Jes 29:13). Dessa ord riktar nu Jesus mot fariseerna och de skriftlärdade. Allt dessa religiösa ledare gjorde var bara yttre handlingar. Deras *hjärtan* var långt borta från Herren. De gjorde inte sina gärningar av hjärtats tacksamhet och tro till Gud utan för att visa för andra människor hur fromma och goda de var. Jesus kallar dem för hycklare, skådespelare.

Gud ser alltid till hjärtat. När vi ska träda fram inför honom kan vi inte lämna ifrån oss våra hjärtan hemma. Om vårt liv ska behaga Gud, om vi ska utöva en rätt gudsdyrkan, så bör framför allt våra hjärtan vara goda, vara rena. Vårt största problem som människor är att vårt naturliga hjärta inte är rent. Av naturen är våra hjärtan inte goda. ”Det som går ut ur munnen kommer från hjärtat, och det gör människan oren. För från hjärtat kommer onda tankar” (Matt 15:18f). All synd startar från hjärtat. Det är i hjärtat som den onda lusten finns. Paulus skriver: ”Jag vet att det inte bor något gott i mig, det vill säga i mitt kött” (Rom 7:18).

Hur kan vi då få ett hjärta som ärar Gud, ett hjärta som Gud kan godta? Inte av oss själva, inte av egen kraft. Det är många som allvarligt försöker rena sina hjärtan. Men det går inte. Jo, vi kan kanske avstå från en och annan synd. Vi kan kanske klara av att undertrycka en och annan syndig tanke. Men ingen kan rena sitt eget hjärta. Även om vi strävade till det yttersta under hela vårt liv med att hålla Guds lag till punkt och pricka och verkligen gjorde som lagen säger, så kan vi inte klara av att rena vårt hjärta.

Ett rent hjärta kan bara Gud skapa. Bara han kan rena oss från synd. Hur gör han det? Han gör det på ett så enkelt sätt att många människor inte vill godta det. Gud renar oss genom att föra oss till tro på Jesus, vår Frälsare. Han gör det genom evangeliet om Jesus som dog för oss på korset. Han gör det genom dopet och nattvarden.

I sitt ord avslöjar Gud för oss att våra hjärtan är orena och därför inte kan bestå inför honom. Och i sitt ord visar han oss vår enda räddning, Jesus Kristus. Där visar han oss att han för Jesu skull förlåter oss alla våra synder och är nådig mot oss. Genom detta glada budskap skapar han tro i oss, och tron klamrar sig fast vid Frälsaren och det han har gjort för oss. När denna tro är upptänd i våra hjärtan, då har de blivit nya. Då har vi fötts på nytt. Då är vi omvända och frälsta. Och dessa nya hjärtan börjar då genast att älska Gud och vår nästa.

Men är det inte så att också de som blivit födda på nytt syndar varje dag? Jo, och det beror på att vi också har kvar vår gamla människa och det ända tills vi dör. Vi blir ständigt frestade av den gamla människans synder och begär. Men Gud är på vår sida i kampen mellan den nya och den gamla människan. Den helige Ande renar oss och förnyar oss genom Guds ord. ”Köttet söker det som är emot Anden, och Anden söker det som är emot köttet”, skriver Paulus (Gal 5:17). I Ordet hör vi hela tiden om Jesus Kristus som dog och uppstod som vår ställföreträdare. För hans skull är vi förlättna och frälsta. Vi är, som de lutherska reformatörerna sa, samtidigt rättfärdiga och syndare: rättfärdigförklarade för Kristi skull, syndare för att vi har vår gamla människa med oss.

Vad består alltså en rätt gudsdyrkan i? Vi förstår nu att den inte består i att följa människobud. Den består i att ha ett rent hjärta inför Gud, ett hjärta som ärar honom, inte bara med läpparna utan med hela livet. En rätt gudsdyrkan består i tro på Jesus Kristus och att ha honom som sin Frälsare.

Ett nytt hjärta enligt Hesekiel 36

Av Stefan Sjöqvist

Jag ska stänka rent vatten på er så att ni blir rena. Jag ska rena er från all er orenhet och från alla era avgudar. Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er. Jag ska ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött. Jag ska låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem (Hes 36:25–27)

Hur förbättrar man människan? Vi konstaterar att man kanske kan tygla brott med hårda regler och straff, men man kan inte förändra människan utifrån. Man kan möjligen bli religiösare genom att öva sig i religion, men viljan, den onda driften och begärelsen blir inte särskilt mycket förändrad och ny. Vi har sett det och ser det ständigt, hur religiösa präktiga människor avslöjas som hycklare.

Men Gud vill verkligen att vi vandrar efter hans stadgar och lyder hans lagar. Så hur blir man förändrad? När fariseerna menade att man förändras genom att skaffa sig en ny livsstil så svarar Kristus dem: ”Ni rengör utsidan av bägaren och fatet, men inuti är de fulla av rofferi och hämningslöshet. Blinde farisé, rengör först insidan av bägaren, så blir också utsidan ren” (Matt 23:25f). Som vi har sett är detta något som människan själv inte kan åstadkomma.

Gud säger:

- *Jag ska stänka rent vatten på er, så att ni blir rena.*
- *Jag ska rena er från all er orenhet och från alla era avgudar.*
- *Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er.*
- *Jag ska ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött.*
- *Jag ska låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem.*

Men hur går det till? Låt oss se vad Jesus klaggjorde för fariseen Simon, nämligen syndaförlåtelsens betydelse. Jesus började sin frälsningsgärning med att förlåta synder. ”Se Guds Lamm som tar bort världens synd!”, sa Johannes Döparen när han såg Jesus komma. Men blir en människa verkligen annorlunda genom att hon förstår att hon är förlåten för Kristi skull?

Farisén Simon ansåg som alla fariseer att en rättfärdig människa fostras till lydnad genom regler och lagar. Kristus visade för Simon att förändringen sker på ett helt annat sätt. Han ger Simon en liknelse: *”Två personer stod i skuld till en penningutlånare. Den ene var skyldig femhundra denarer, den andre femtio. När de inte kunde betala, efterskänkte han skulden för dem båda. Vem av dem kommer nu att älska honom mest?”* Simon svarade: *”Den som fick mest efterskänkt, antar jag.”* Jesus sade: *”Du har rätt.”* Sedan vände han sig mot kvinnan och sade till Simon: *”Ser du den här kvinnan? När jag kom in i ditt hus gav du mig inget vatten för mina fötter, men hon har vätt mina fötter med sina tårar och torkat dem med sitt hår. Du gav mig ingen hälsningskyss, men sedan jag kom in har hon inte slutat kyssa mina fötter. Du smorde inte mitt huvud med olja, men hon har smort mina fötter med balsam. Därför säger jag dig: Hon har fått förlåtelse för sina många synder. Det är därför hon visar så stor kärlek. Men den som fått lite förlåtet älskar lite”* (Luk 7:41-47).

Varifrån kom kvinnans kärlek och hängivenhet? Svar: Från det faktum att hon förstod att hon var förlåten för Kristi skull. Denna tro förändrade hennes hjärta och på så sätt förändrades hennes handlingar. När vi ser att vi är älskade av Gud för Kristi skull, att vi äger förlåtelse genom Gudasonens kors och död, att vi blivit renade genom honom, så omskapar Gud våra hjärtan av sten. Han ger oss ett nytt hjärta. Och med det nya hjärtat följer en vilja att följa Guds lag och bud. Guds Ande tar sin boning i oss och driver oss att lyda och älska Gud.

Gud säger: *Jag ska låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem.* Ett Guds barn som har blivit av med sitt stenhjärta ser inte det. Hon har fått en ny känslighet för synden så att hon mest ser elände hos sig själv. Och det är väl vist av Gud, att han döljer våra egna trosfrukter för våra ögon. Om vi skulle se de goda frukter Gud skapar i oss och genom oss, så skulle vår frälsningssvishet inte vila vid korset utan i vår egen lydnad. Någon har sagt: ”När en människa blir bättre, så ser hon mer och mer tydligt den ondska som fortfarande finns kvar hos henne. När en män-

niska blir sämre, så ser hon det dåliga hos sig själv mindre och mindre.”

Men den nya födelsen handlar inte om vad vi ser hos oss själva. Den handlar om att vi ser vad Kristus Jesus har gjort. Till honom får vi komma hur eländiga vi än känner oss, och han lovar: *Jag ska rena er från all er orenhet och från alla era avgudar. Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er.*

Viktig undervisning som ljudinspelningar

Under 1970- och 1980-talet spelades ett stort antal föredrag in på Biblicum-kurser. De flesta finns som mp3-filer i menyn Undervisning på biblicum.se. Ett antal inspelningar väntar ännu på digitalisering.

Några riktiga pärlor finns i föredrag av professor Siegbert Beckers undervisning, bland annat de två klagörande föredragen *Den trålbundna viljan och omvändelsen* (1977) samt *Den kristna friheten* (Bakketun 1982, se Biblicumföredrag; Andra föredrag enligt lärare: Becker, Siegbert W).

Särskilt aktuella föredrag nu när många funderar på framtiden, mot bakgrund av den skakiga situationen i världen i dag, finns under Västerås bibelforum: Bibelforum (dr Seth Erlandsson):

- 52 Liv och död enligt Jesus
- 82 Världshistoriens sista dag – vad säger Bibeln?
- 85 Vad menas med Guds rike?

Utblick över samtiden

Den världsvida syndafloden

Om "Vår Far i himlen" som Jesus lärt oss att be till (Matt 6:9) är en illusion, om det inte finns någon himmelsk Skapare *före* skapelsen, då måste vår värld ha kommit till av sig själv. Att skapelsen och livet uppstått av sig självt, detta totalt omöjliga tror likväl en mycket stor del av vår tids vetenskapsmän. Denna tro likställs ofta med vetenskapligt vetande, och konsekvenserna av den lärs idag ut i de flesta skolor och universitet. En av konsekvenserna blir då att det inte heller kan finnas någon "Guds skapelseordning". Vad det leder till berörs på annan plats i detta nummer (se artikeln "Vad kan vi lära oss av Paulus?").

Om "Vår Far i himlen" inte finns kan inte heller den världsvida syndafloden ha ägt rum, fast den är klart omvittnad i 1 Mos 6–8 som en historisk händelse av enorma mått (även anspelad på i en rad utombibliska källor). Flera gånger hänvisar Jesus och Nya testamentet till syndafloden som ett historiskt faktum. Spåren av syndafloden kan dessutom studeras i naturen genom den stora mängd fossil som finns i sedimentära bergarter.

Liksom människans skapelse av Gud genom ett under på världshistoriens sjätte dag (1 Mos 2:7) förnekas och ersätts av en flera miljarder år lång utvecklingskedja av liv från en första bakteriell självalstring fram tills det slutligen blev en människa, så förnekas och ersätts de tydliga följderna av en årslång syndafloed av långsamma geologiska processer under miljarder år.

Temanummer om Syndafloden – en historisk vattendelare

Tidskriften Genesis dec 2020 utgörs av ett 64-sidigt temanummer om syndafloden. Här ska en del från detta viktiga temanummer lyftas fram:

Klippornas vittnesbörd

Enligt den sekulära geologin vittnar klipporna om hundratals, ja rentav miljarder år av långsam sedimentation av havsbottnar. Men det finns

professionella geologer som ger oss en annan berättelse. En som inte bara bygger på evidens från berglagren som sådana och deras innehåll, utan även från muntlig och skriftlig tradition från stora delar av världen – inte minst de ögonvittnesskildringar som dokumenteras i vår Bibel. De bär alla ett samstämt vittnesbörd om *en unik händelse i jordens historia* – den globala översvämningen på Noas tid. En naturkatastrof av så gigantiska proportioner att den utplånade hela den dåtida världen. En händelse som en gång för alla kom att präglade jordens utseende, dess geologi och dess fossila arkiv.

Fossila övergångsformer

Det är en väl etablerad princip inom biologin att hundar föder hundar, papegojor föder papegojor, av äppelkärnor växer det upp äppelträd. Enligt den evolutionära berättelsen förmodas att ett ”slag” av organism kan förändras till ett annat ”slag” – och detta förutsätts ha inträffat oräkneliga gånger under loppet av hundratals miljoner år. Men övergångsformerna, eller mellanformerna, utmärker sig genom att vara *mycket sällsynta* i fossilarkivet, där de egentligen borde vara vanligt förekommande. Framstående evolutionistiska paleontologer medger att det förhåller sig så. För att komma till rätta med den här motsägelsen har somliga lagt fram hypotesen att organismer kan förändras så snabbt att inga fossila spår av omvandlingarna skulle hinna bevaras.

Fossilerna uppvisar en anmärkningsvärd *brist på förändring*. Många av dagens organismer kan påträffas i form av nästan identiska fossil tvärs igenom alla berglager – s k ”levande fossil”. Faktum är att praktiskt taget alla slag av organismer som existerar idag kan betraktas som ”levande fossil”. Evolutionen borde ha förändrat dem till oigenkännlighet.

Konsekvenserna av en global översvämning

Om en global översvämning verkligen *har* inträffat under jordens tidiga historia, ja då måste rimligen även de geologiska konsekvenserna vara globala till sin omfattning och jordens geologi med nödvändighet och på många sätt vara präglad av denna händelse. I så fall måste sedimentära bergarter (som sandsten, kalksten och skifferar m m) och deras innehåll av fossil tolkas i ljuset av katastrofiska förlopp i en omfattning som inte kan iakttas i dagens natur. Berglagrens mäktighet är då inte relaterad till deras ålder utan till katastrofens styrka och utbredning, och tidsfaktorn har i stort sett bara bäring på de olika lagrens inbördes ordning.

Naturalistisk eller biblisk världsbild?

Sekulär geologi känner sig tvingad att använda sig av en naturalistisk förklaringsmodell. Det leder till att man *måste förutsätta kolossala mängder av tid* för tillblivelsen av vår värld och av berglagren och dess fossil. Men tar man Bibelns information om syndafloden på allvar krävs inte kolossala mängder av tid, däremot *kolossala mängder av vatten*. Kampen handlar alltså inte om kosmetiska detaljer utan om världsbilder – den naturalistiska eller den bibliska. Den sekulära geologin startade med pionjärerna James Hutton (1726–1797) och Charles Lyell (1797–1875), deras grundantagande att någon syndafloed aldrig inträffat.

Den värsta naturkatastrofen i historien

Ingen idag levande har sett någon orkan, jordbävning eller regnstorm så destruktiv som Noas översvämning var. De värsta naturkatastroferna historien har sett är små jämfört med den globala katastrof som förstörde jorden under Noas dagar. Bibeln talar inte bara om att det ”regnade i fyrtio dagar och fyrtio nätter” utan också att ”alla det stora djupets källor” bröt fram. Det betyder jordbävningar och vulkaner, liksom att smält lava och överhettad vattenånga och vatten sköts ut från jordens inre i en rasande, frenetisk omvälvning. Det var först 150 dagar in i översvämningen (1 Mos 8:2–3) som dessa källor stoppades och vattnet slutade stiga.

Kulturer över hela världen har berättelser om syndafloden i sin lokala tradition. Flera indianstammar har historier om världsomfattande översvämningar. En sådan från Choctaw-stammen berättar att människan en gång för länge sedan blev så moraliskt fördärvad att den ”Stora Anden” förgjorde dem alla i en översvämning och endast en man överlevde.

På Hawaii finns det en legend om ”Nu-u”, som gjorde en stor kanot med ett hus ovanpå och fyllde det med djur. Vatten täckte sedan hela jorden och dödade alla människor och djur som inte fanns ombord på kanoten. Uråldriga kinesiska skrifter refererar till en våldsam katastrof som inträffade på jorden och en översvämning som täckte de allra högsta bergen.

I Gilgamesheposet, som 1853 grävdes fram i den forntida staden Nineve, bär den ”babyloniske Noa” namnet Utnapishtim. Eposet har flera likheter med berättelsen om Noas flod, vilket är orsaken till att många forskare tror att Första Mosebok baseras på denna historia. Men Gilgamesheposet bär tydlig mytologisk prägel med magiska varelser, flera

gudaväsen, utbroderingar och en orimligt utformad, kubisk ark, medan Första Mosebok framstår som äkta historia när den läses. Båda historierna hänvisar troligen till samma verkliga händelse. Första Mosebok bevarar det ursprungliga vittnesbördet, medan Gilgamesheposet är en förvanskad version.

Geologisk evidens för syndafloden överallt

När vi tittar på världen ur ett bibliskt perspektiv kan vi se geologisk evidens för syndafloden överallt. Efter en världsomspännande syndaflod, i enlighet med Bibelns redogörelse, skulle vi förvänta oss finna miljardtals döda varelser över hela jorden, begravda i berglager avsatta genom vatten. Och det är precis vad geologer finner, miljardtals fossiler i sedimentära berglager över hela världen.

Sammanlagt består ungefär 75% av de kontinentala ytskikten av sedimentära bergarter. Tjocka lager av grus, sand och slam avsattes av vatten och har cementerats till hårda berglager. Miljarder växt- och djurfossil finns begravda i dem. Fossilerna vittnar om en omfattande katastrof och att de begravdes snabbt. De kan inte ha begravts långsamt under tusentals år.

Till exempel hittades en bit trä innesluten i sandsten från ett brott i Sydney. Sandstenen ansågs vara 200 miljoner år gammal. Men när träet analyserades med kol-14 indikerade det att det endast var några tusen år gammalt. I slutet av mars 1980 markerade ett antal jordskalv inne i Mount St. Helens i State of Washington, att vulkanen höll på att vakna upp efter att ha varit vilande i 123 år. När Mount Saint Helens-vulkanen exploderade detta år bildades åtta meter fint skiktade sedimentlager på bara en timme. Geologer inser nu att fint skiktade lager kan skapas snabbt. Mount St. Helens utbrott visade också att kanjoner kan bildas mycket fortare och på andra sätt än man traditionellt har trott.

Polystrata fossil

Fossila trädstammar påträffas ofta tvärs igenom många geologiska lager – därav namnet polystrata fossil (poly = många, stratum = lager/skikt). Det är inte möjligt att polystrata fossil skulle ha begravts långsamt och gradvis under tusentals år eller hundratusentals år eftersom trädtopparna skulle hunnit förmultna innan de hade skyddats av sediment. Polystrata fossil tyder på snabb begravning.

Joggins i Nova Scotia, Canada, är ett gammalt kolgruveområde och har exploaterats sedan 1600-talet. De eroderade klipporna där uppvisar rikliga polystrata trädstammar och horisontellt förkolnat trä. Det kan här nämnas att fossilen i Joggins är omtalade i Charles Darwins bok *Om arternas uppkomst* och att de spelade en viss roll i evolutionsdebatten i Oxford 1860 mellan biskop Samuel Wilberforce och Thomas Huxley.

Oceanerna ger evidens för en ung jord

Salthalten i våra hav kan ge oss en slags ”klocka”, eftersom vi kan mäta mängden salt som tillförs oceanerna, liksom mängden som avlägsnas. Det visar sig att det är mycket mer salt som tillförs än som avlägsnas och resultatet blir att haven blir saltare med tiden. Hur lång tid skulle det då ta innan haven blev så salta som de är idag, även om vi utgår ifrån att det bara var sötvatten i början? Haven borde vara mycket saltare än vad de är idag om haven vore så gamla som den sekulära geologin vill göra gällande. Enda ”utvägen” för de sekulära forskarna är att anta att saltflödena ändrat sig dramatiskt över tid. Men gör man det antagandet, då undergräver man samtidigt den *uniformitarianism* som den sekulära geologin utgår ifrån och grundar sina långa tidsperioder på.

Med uniformitarianism menas en geologisk teori enligt vilken jordytan, bergarterna och organismerna formats och utvecklats, och alltjämt formas och utvecklas *endast av de slags naturprocesser som fortfarande är i verksamhet*.¹

SE

---

1 Angående den sekulära geologins dateringar av jordens ålder, uniformitarianismen och syndafloden, se min skrift *Bibeln och vetenskapen* (1972), s 22–36.

AMERIKAS LUTHER

En levnadsskiss över Carl Ferdinand Wilhelm Walther, några studier i hans teologi och översättningar av hans texter

Lars Borgström, eget förlag 2020, 190 sidor. Pris: 149 kr
(kan beställas från Biblicums förlag)

Boken "Amerikas Luther" borde få stor spridning, för ingen har så klart som C.F.W. Walther fört arvet från Luther vidare. Det är tragiskt att Walther är så lite känd i Sverige och i våra nordiska grannländer (bortsett från de små lutherska bekännelsekyrkorna). I sitt företal till boken skriver Lars Borgström: "De stora nationella folkkyrkorna, som bär det lutherska namnet, har till stora delar förskingrat det stora arv som 1500-talets återupptäckt av evangeliet innebar." Dessvärre är det så illa. (Det har jag personlig erfarenhet av. Efter att ha prästvigds i svenska folkkyrkan 1964 fann jag det mer och mer omöjligt att representera en läropluralistisk kyrka och utträdde 1973.)

Här följer några smakprov från Borgströms bok om Walthers undervisning:

Att rätt skilja mellan lag och evangelium

Precis som Luther lyfter Walther fram det villkorlösa evangeliet och vikten av att rätt skilja mellan lag och evangelium. Bibelns livgivande budskap blir fördunklat, ja förvanskat, när lagens krav blandas in i evangeliet och evangeliet i lagen. Vi behöver både Guds lag och Guds evangelium oförvanskade. Om inte Guds lag tillåts avslöja oss som syndare och att vi inte kan frälsa oss själva, då kan Guds evangelium inte förstås som vår enda räddning och det glädjebudskap det är. Och utan Guds rena evangelium är inte lagen till någon nytta för oss. "Lagen säger oss vad vi måste göra. Evangeliet innehåller inga sådana anvisningar. Tvärtom uppenbarar evangeliet endast för oss vad Gud gör. Lagen talar om våra gärningar, evangelium talar om Guds väldiga gärningar" (s 98).

Den rena läran

Från Walthers kvällsföreläsning 26/9 1884: "Mina vänner! Kristus har själv beskrivit vägen till himlen som en smal väg. Just så smal är den rena lärans väg. Den rena läran är ju ingenting annat än läran om vägen till himlen... Vilken vanföreställning är det inte när man förlöjligar den rena läran och säger till oss: 'Lägg av med att ropa: Ren lära, ren lära! Det leder bara till död ortodoxi. Lägg istället större vikt vid rent leverne, och ni kommer att få se sann kristendom växa fram.' Det vore precis som att säga till en bonde: 'Lägg av med att bryr dig om gott utsäde, satsa istället på god skörd.' Bryr sig inte bonden om god skörd när han vinnlägger sig om att skaffa gott utsäde? På exakt samma sätt är den som bryr sig om den rätta läran också verkligen angelägen om äkta kristendom och ett innerligt kristet liv. Falsk lära är skadligt utsäde... Må Gud av nåd ge er en helig längtan efter den rena, frälsande sanningen som är uppenbarad av Gud själv! Det är det huvudsakliga målet som dessa kvällsföreläsningar syftar till" (s 113f).

Rättfärdiggörelsen genom tron allena

"När det gäller själva centrum i den kristna tron, rättfärdiggörelsen genom tron allena, var Walther oerhört klar. Människan medverkar inte på något sätt i sin rättfärdiggörelse, utan allt är Guds verk. Inte ens tron bidrar med något. Tron är endast den tomma handen, medlet genom vilket den redan fullbordade rättfärdiggörelsen tas emot" (s 20). "Tron åstadkommer alltså inte rättfärdiggörelsen. Det är inte på grundval av vår tro vi blir rättfärdiggjorda... Walther ansåg, liksom Luther, att utan en klar förståelse av rättfärdiggörelsen kan inte kyrkan bestå en enda timme. Det är ju endast genom tron på Jesu Kristi fullbordade verk en människa blir kristen... Rättfärdiggörelsen genom tron allena är kristendomens himmelska sol, som skiljer vår tro från alla andra religioner lika mycket som ljuset skiljer sig från mörkret. Den teolog eller präst som varken förstår eller predikar Guds redan fullbordade frälsande verk i Jesus Kristus är oduglig" (s 21).

Walthers syn på pietismen

"Av avgörande betydelse för Walthers negativa uppfattning är de erfarenheter han gjorde som ung student": "På kort tid hade jag verkligen blivit ett Guds barn, en troende. Jag förlitade mig på Guds nåd. Natur-

ligtvis var jag ännu inte djupt rotad i den kristna troskunsskapen. Detta sakernas tillstånd fortsatte nästan ett halvt år. Då kom en äldre teologikandidat, en äkta pietist, och anslöt sig till vår krets... Han sade: 'Ni inbillar er att ni är omvända kristna, inte sant? Men det är ni inte. Ni har ännu inte genomgått någon verklig ångerkamp.'... Han upprepade sitt påstående ända tills jag till slut började fråga mig om jag verkligen var en kristen. Till en början hade jag varit så lycklig, då jag trodde på min Herre Jesus Kristus, men nu började en period för mig med de allvarligaste andliga anfäktelserna... Ett tilltagande mörker lägrade sig över min själ när jag allt mindre fick smaka evangeliets sötma" (s 32f).

"Det är naturligt att dessa Walthers erfarenheter från ungdomen kom att färga hans attityd till pietismen framöver... En människa som Gud har gett nåden att se sig själv förkrossad och utblottad på allt, utan någon tröst någonstans, och som ängsligt ser sig om efter hjälp, en sådan människa är verkligen ångerfull. Hon ska inte varnas för att komma till Jesus, utan evangeliet måste predikas för henne. Hon måste få veta att hon inte bara får, utan att hon också bör komma till Jesus med frimodighet och aldrig tänka att hon kommer för tidigt" (s 34f). "Walther inskräper kraftigt att så fort en människa slutat förtrösta på sig själv och frågar hur hon ska bli frälst, ska hon få höra det apostoliska svaret: 'Tro på Herren Jesus så blir du frälst, du och din familj' (Apg 16:31)" (s 39).

SE

VARFÖR TROR INTE ALLA PÅ DARWIN?

Johnny Bergman

Timoteus förlag 2020. 191 sidor. Pris: 95 kr

(kan beställas från Biblicums förlag)

Den som säger "Jag tror inte på Darwin" eller lite mera sofistikerat "Jag finner inte argumenten till stöd för Darwins utvecklingsteori vetenskapligt hållbara", han eller hon betraktas ofta som okunnig, ja lite "bakom flöten". Det är därför, tror jag, som Bergman börjar sin bok "Varför tror inte alla på Darwin?" med att presentera en lång rad "professionella vetenskapsmän som avvisar evolutionsläran och tror på skapelseläran". Dessa personer, som uppvisat stor vetenskaplig skicklighet, kan inte sägas vara okunniga.

Evolution eller variation?

Bokens andra kapitel bär rubriken ”Evolution eller bara variation?”. Det darwinister kallar ”evolution” påpekar Bergman är *variationer som är begränsade inom de ursprungligt skapade grundformerna*. ”Alla inom familjen kattdjur har alltid varit katter, men de finns i många olika varianter som t.ex. lejon, tigrar, leoparder, lodjur och tamkatter. I hundfamiljen har vi också en stor variation med tamhundar, schakaler, vargar, rävar m.fl. Ingen i hundfamiljen har utvecklats till någon annan grundform.” ”Skaparen lade redan i skapelsen ner en möjlighet till en omfattande variation inom den skapade grundformen.”

Naturligt urval

Evolutionister tror att naturligt urval ger stöd för evolutionsteorin. I kapitel 3 och 4 reder Bergman ut begreppen. *Naturligt urval och evolution är två helt olika saker*. ”Det naturliga urvalet väljer ut det bästa från det som redan finns. Något verkligt nytt skapas inte.” Men enligt utvecklingsläran uppstår ny genetisk information som kan bygga nya strukturer och funktioner. *Evolutionen kräver att ny genetisk information uppkommer, men så är inte fallet*. ”Naturligt urval skapat inget nytt utan väljer bara bland det som redan finns och tar bort sämre eller skadade egenskaper. Ingen ny grundform har någonsin uppstått genom det naturliga urvalet. Anpassningar, nya genkombinationer och variationer som har uppstått, har aldrig kunnat bevisas vara ett steg i en storskalig evolution.” ”Evolutionen kräver betydligt mer än bara anpassning, variationer och naturligt urval. Vad som behövs är ny information i generna.”

Redan Gregor Mendel, som levde 1822 till 1884, upptäckte genom flera olika experiment att ärftlighet följer bestämda lagar och att inga synliga variationer kan uppstå utöver olika kombinationer av redan existerande gener. ”Läroböcker i skolan jämför ibland avel av hundar med evolution, men glömmer då bort att de som sysslar med avel bara blandar och kombinerar ihop genetisk information och egenskaper som redan finns... Aveln väljer alltså bara ut en viss del av den genpool som fanns från början.”

Fossilmateriallet

Kapitel fem bär rubriken ”Vad visar fossilmateriallet?” ”Det är en mycket vanlig uppfattning att fossilfynden efter utdöda växter och djur ger det

allra bästa beviset för att evolutionsläran är sann... Problemet är att det saknas övergångsformer och fossilfynd efter en mängd livsformer, som alla borde ha påträffats om evolutionen vore ett faktum.” ”Det räcker inte att utgå från de små mikroförändringar vi ser runt omkring oss och sedan påstå att det med tidens hjälp åstadkoms en storskalig evolution från mikroorganismer till människa.”

Bergman tar upp en rad fossilfynd som evolutionister brukar hänvisa till som stöd för utvecklingsläran. *Ger fossilfynden verkligen stöd för en långsam evolution under miljontals år?* Läs denna bok och det blir svårt att tveka om svaret. Studera t ex trilobiterna som påstås vara 500 miljoner år gamla! ”De har ögon som är alltför komplexa för att passa in i den fossila lagerföljden. Inga föregångare har någonsin hittats till den sortens ögon.”

Övergångsformer

Kapitel sex bär rubriken: ”Finns det övergångsformer?” Redan Charles Darwin beklagade att han inte kunde ge exempel på någon enda övergångsform. Prof. Stephen J. Gould skrev i *Natural History* (86, 14 maj 1977): ”Den extrema bristen på övergångsformer i fossilmaterialet förblir en av de stora hemligheterna inom paleontologin.”

”Våra museer är fyllda med fossil, men trots miljontals sådana har inga mellanformer någonsin hittats. Det har inte funnits några till hälften utvecklade fiskar eller till hälften färdigbildade fåglar. Inte heller gälar eller lungor som bara är delvis utvecklade. Inte heller skal, fjädrar och skinn som befinner sig i någon sorts mellantillstånd.” Bergman tar upp en rad ”påstådda övergångsformer” och kommenterar dem, bl a kvastfeningen och archaeopteryx. En avslöjande läsning om dessa s k bevis!

Lucy

Kapitel sju bär rubriken ”Lucy och en del andra ’felande länkar’.” I Wikipedia kallas Lucy för ”världens mest berömda förmänniska” och ”den viktigaste referenspunkten för dagens evolutionsforskning”. Hon sägs ha levt för ca 3,2 miljoner år sedan och upptäcktes av Donald Johanson i Etiopien år 1974. ”Fossildelarna består av 47 olika bendar och tillsammans utgör de 20% av hela det ursprungliga skelettet.” ”Fötterna saknas hos Lucy och man vet därför inte hurdana de såg ut... När Donald Johanson hävdar att Lucy gick upprätt baserar han det i huvudsak på att fotavtrycken i Laetoli är klart mänskliga. Problemet är bara att

fotavtrycken i Laetoli har hittats på en plats som ligger i ett annat land (Tanzania) och på ett avstånd av 160 mil bort från Lucys fyndplats i Hadar, Etiopien.” ”Tim White, som i många år samarbetade med Donald Johanson, har gjort ett intressant uttalande om fotavtrycken i Laetoli: ”Det är inget att ta fel på, de är som nutida mänskliga fotavtryck.”

När paleontologen Mary Leakey i ett föredrag i St. Louis presenterade sina fynd av fotavtrycken i Laetoli, frågade anatomen David Menton efter föredraget varför dr Leakey inte förklarade att det skulle kunna ha varit en människa som har gjort avtrycken. ”De såg ju helt moderna ut, stortån stack inte ut i sidled som hos aporna och ett mindre fotavtryck var gjort inne i den vuxnes avtryck – precis som om ett barn försökt att gå i pappas eller mammas fotspår.” Mary Leakey svarade: ”Men du måste väl ändå veta att det inte fanns någon människa här för 3 miljoner år sedan?” Bergman kommenterar: ”Detta är ett typiskt uttalande från en övertygad evolutionsanhängare. Förutfattade åsikter hindrar t.o.m. att man tänker tanken att det skulle kunna ha varit en människas fotavtryck. Normalt borde en vetenskapsman som gör ett så förbryllande fynd som Laetoliavtrycken fundera över om åldersdateringarna verkligen är korrekta och om teorin man utgår ifrån verkligen är korrekt och stämmer med fakta.”

Flera evolutionister anser idag att Lucy bara var en apa. Men skolans läroböcker och Wikipedia fortsätter att hävda att Lucy var ”en för-människa”. Bergman påpekar bl a: Handen liknar pygméschimpansens. Kroppsbyggnaden är typisk för knoggång och hjärnan är apliknande. Russel Tuttle skriver i *Human Evolution* (6:3, 1991): ”Foten i Hadar är apliknande med böjda tår, men fotavtrycken i Laetoli är helt mänskliga.”

Livets uppkomst – vetenskapens största fråga

”Miljoner svenska kronor betalas till den som kan lösa gåtan med livets och DNA-kodens ursprung. I vår värld är det bara intelligenta varelser som kan skapa koder. Så frågan är: Hur kan man få en kod utan att skapa den? Vem lade in instruktionerna och all information som finns i koden? DNA-molekylen är beroende av proteinerna och proteinerna behöver DNA-molekylen.” ”Slumpen och naturens egna inneboende krafter kan inte förklara varifrån informationen kommer. Denna information i cellen kan bäst förklaras som något som härrör från en intelligent Skapare.”

”Hur kommer det sig att livet på jorden är så ytterst beroende av många olika och väldigt speciella förutsättningar att om de bara ändrades en enda liten grad eller promille så skulle inte liv kunna finnas här. Den en gång skeptiske Paul Davies, tidigare professor i teoretisk fysik vid universitetet i Adelaide, är idag helt övertygad om att det måste finnas en mening och ett syfte bakom universum: ’Genom mitt vetenskapliga arbete har jag mer och mer kommit fram till att vårt fysiska universum är ihopsatt med en så häpnadsväckande genialitet att jag inte kan godta det som enbart ett faktum. Jag kan inte tro att vår existens i detta universum bara är en ödets nyck, en olyckshändelse i historien eller en oförutsedd tillfällighet i det stora kosmiska dramat’ (*The Mind of God*, 1992, sid 16, 232).”

”Om inte de grundläggande naturkonstanterna hade kalibrerats till exakt rätt värde, så skulle inte liv vara möjligt på vår planet.” ”Det finns ett visst antal grundläggande naturkonstanter, som t.ex. ljusets hastighet och elektronens massa och laddning. Sedan brukar man räkna med fyra grundläggande krafter – gravitationen, elektromagnetismen och den starka och den svaga kärnkraften. Totalt finns det mer än 30 sådana konstanter och de påverkar universums beteende och har mycket exakta värden i förhållande till varandra.”

”Solen är på exakt rätt avstånd från jorden så vi får lagom värme och kan odla mat. På månen måste man ha skyddsglasögon p.g.a. det intensiva solljuset. Tillfällighet? Jag kan inte tro det! Månens storlek och avstånd från oss ger oss tidvattnet som syresätter havsvattnet. Är det en slump. Jag tror inte det.”

Tack Johnny Bergman för en faktaspäckad, pedagogisk och lärorik bok! Den innehåller långt mer än vad jag här har refererat. Boken bekräftar vad Paulus skriver om dem som inte tror på Gud. De ”undertrycker sanningen. *Det man kan veta om Gud är uppenbart bland dem, eftersom Gud har uppenbarat det för dem. Ända från världens skapelse syns och uppfattas hans osynliga egenskaper, hans eviga makt och gudomliga natur; genom de verk han har skapat. Därför är de utan ursäkt*” (Rom 1:18–20).

SE

Gåvoredovisning 2020-11-10 – 2021-02-07

Seth Erlandsson Jubeldoktor Ola Österbacka 50 EUR, Helga Dahlskog 30 EUR, Håkan Henriksson 200, Christian Malm 250, Gunnar Juelsson 250, Roger Loo 500, Bjarte Edvardsen 200, Otto Brandal 1710, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Jan-Erik Appell 250, Anders Löfgren 250, Onämnd 400, Tore Karlsson 250, Bo Tholander 750, Maria Lind 1000, Helga Dahlskog 30 EUR, Onämnd 500, Onämnd 300, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Staffan Hultén 250, Bjarte Edvardsen 200, Anders & Stella Einarsson 1750, Richard Lindmark 750, Dan Erlandsson 1000, Helga Dahlskog 30 EUR, Till Barbro Inkinens minne Seth & Birgitta Erlandsson 500, Magnus Hansson 750, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Bjarte Edvardsen 200.

Varmt tack för ert frikostiga stöd! Paulus, genom Guds vilja Kristi Jesu apostel, skriver: "Gud älskar en glad givare. Och Gud har makt att ge er all nåd i överflöd, så att ni alltid och i allt har nog av allt och kan ge i överflöd till varje gott verk" (2 Kor 9:7–8).

Red.

Biblicum

För biblisk tro och forskning

[Hem](#) [Aktuellt](#) [Om Biblicum](#) [Undervisning](#) [Tidskriften](#) [Kontakt](#) [Webbutik](#)

Prenumerera på Biblicum-Nytt

Biblicum-Nytt

[Home](#) [Kontakt](#) [Prenumerera på Biblicum-Nytt](#)

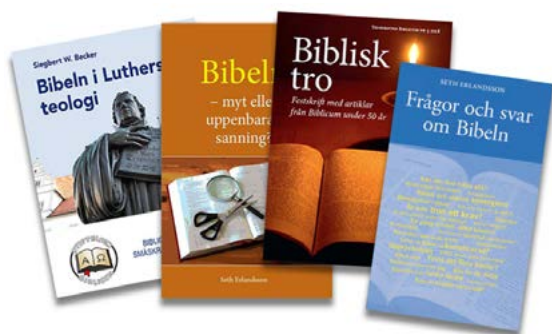
Nu kan du prenumerera på e-postlistan **Biblicum-Nytt**, där vi gör utskick med några månaders mellanrum. Vi kommer bland annat att berätta om kurser, inspelningar och nya böcker i webbutiken.

Du kan prenumerera genom att skriva in din e-postadress, förnamn och efternamn [på följande sida](#). Om du inte får något mejl ska du kolla spamboxen och lägga in adressen i din adressbok.

Vårkampanj från Biblicums förlag

Under fastetiden erbjuder Biblicums förlag ett kraftpaket som har Bibeln i centrum. Vi har valt ut fyra böcker som dels introducerar dig i Bibelns värld och dels ger fördjupning. Dessutom följande erbjudande:

Köp minst tre olika av dessa titlar och du får på köpet J Braun: *Upp till Jerusalem* (andaktsbok för fastetid till påsk, 182 s, 95 kr).

Seth Erlandsson: *Bibeln – myt eller uppenbarad sanning?*
87 s, pris nu: 60 kr (normalt 80)

Seth Erlandsson: *Frågor och svar om Bibeln*
154 s, 110 kr (150)

S W Becker: *Bibeln i Luthers teologi*, nytryck!
64 s, 40 kr

Biblicum 50 år: *Biblisk tro*
216 s, 70 kr (100).

Läs mera och beställ från <https://forlag.biblicum.se>
eller e-post: biblicum@biblicum.se.

Glöm inte att förnya din prenumeration för 2021! Du hittar priser och kontonummer på omslagets andra sida.